

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

**Γνωμοδότηση σύμφωνα με το Άρθρο 29 του περί της Εκτίμησης των
Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου (Αρ. 127(Ι) του 2018)
για τις επιπτώσεις στο περιβάλλον από την**

**Κατασκευή και λειτουργία σταθμού αποθήκευσης αποθεμάτων πετρελαιοειδών και δικτύου
αγωγών πετρελαιοειδών και πυρόσβεσης του ΚΟΔΑΠ**

στην περιοχή του Χωροταξικού Σχεδίου Ανάπτυξης της περιοχής Βασιλικού

(Γεν. Δ/ντή ΥΕΕΒ&Τ 8.1.01.018.1.1)

(Αρ. Φακ. 02.10.011.004.004.003.004)

1. Εισαγωγή

Η Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον για το Έργο «Κατασκευή και λειτουργία σταθμού αποθήκευσης αποθεμάτων πετρελαιοειδών του ΚΟΔΑΠ στο Βασιλικό» υποβλήθηκε στην Περιβαλλοντική Αρχή με σχετική επιστολή από το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού ημερομηνίας 11.6.2018 και Αρ.Φακ.8.1.01.18.1.1 για αξιολόγηση.

Ο Κύριος του έργου προχώρησε, όπως προβλέπει ο πιο πάνω Νόμος, στη γνωστοποίηση της υποβολής της ΜΕΕΠ σε δύο καθημερινές εφημερίδες όπως επίσης και του δικαιώματος υποβολής στην Περιβαλλοντική Αρχή, εντός 30 ημερών, απόψεων ή παραστάσεων αναφορικά με το περιεχόμενο της ΜΕΕΠ ή αναφορικά με τις επιπτώσεις που η εκτέλεση ή η λειτουργία του έργου ενδέχεται να επιφέρει στο περιβάλλον.

Η υποβληθείσα Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ) εξετάστηκε σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 28 του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου του 2018 (Ν.127(Ι)/2018) σε συνεδρίαση της Επιτροπής Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στις 23.10.2018. Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης ζητήθηκε από τα εμπλεκόμενα μέρη η υποβολή Συμπληρωματικής Μελέτης Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο περιβάλλον από την κατασκευή και λειτουργία των αγωγών μεταφοράς πετρελαιοειδών και νερού πυρόσβεσης στο Βασιλικό που θα κατασκευαστούν από τον ΚΟΔΑΠ, η οποία και ζητήθηκε με σχετική επιστολή του Τμήματος Περιβάλλοντος ημερομηνίας 29.10.2018. Η συμπληρωματική ΜΕΕΠ υποβλήθηκε στις 16.1.2019 και εξετάστηκε κατά τη διάρκεια συνεδρίασης της Επιτροπής στις 19.2.2019. Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης της Επιτροπής 19.2.2019 τα μόνιμα μέλη της Επιτροπής τοποθετήθηκαν θετικά για την υλοποίηση του έργου και έγινε εισήγηση όπως η Περιβαλλοντική Αρχή ζητήσει συμπληρωματικά στοιχεία τεχνικής φύσης και εκδώσει Γνωμοδότηση.

2. Περιγραφή και χωροθέτηση του Έργου

Το προτεινόμενο έργο αφορά την κατασκευή και λειτουργία του τερματικού αποθήκευσης αποθεμάτων πετρελαιοειδών του ΚΟΔΑΠ στο Βασιλικό, καθώς επίσης και το δίκτυο αγωγών μεταφοράς πετρελαιοειδών και νερού πυρόσβεσης, το οποίο θα συνδέσει τις εγκαταστάσεις

αποθήκευσης Στρατηγικών Αποθεμάτων του ΚΟΔΑΠ με τις εγκαταστάσεις αποθήκευσης πετρελαιοειδών των εταιρειών πετρελαιοειδών.

2.1. Τερματικό Αποθήκευσης Πετρελαιοειδών

Το τερματικό αποθήκευσης πετρελαιοειδών χωροθετείται εντός των τεμαχίων 8 και 9 (συνολικής έκτασης 82246 m²) της περιοχής που καλύπτει το Χωροταξικό Σχέδιο Ανάπτυξης της περιοχής Βασιλικού και εξυπηρετεί στη μόνιμη μετεγκατάσταση του τερματικού του ΚΟΔΑΠ από την επαρχία Λάρνακας, όπως προβλέπεται από τις σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου. Το τεμάχιο που πρόκειται να αναπτυχθεί βρίσκεται στη βόρειο-δυτική πλευρά της τσιμεντοποιίας Βασιλικού στη νότια ακτή της Κύπρου, περίπου 25 Km από τα ανατολικά της Λεμεσού και 30 χλμ από τα Νότιο-δυτικά της Λάρνακας. Τα όρια αυτής της περιοχής κινούνται κατά μήκος του ποταμού Βασιλικού προς τη δύση και κατά μήκος του υφιστάμενου δρόμου προς το Βορρά. Τα δυτικά όρια του τεμαχίου είναι παράλληλα προς τον υπάρχον δρόμο του Βασιλικού. Προς τον Νότο υπάρχει ένα κοινό σύνορο με την Τσιμεντοποιία Βασιλικού καθώς και μία μικρή γεωργική ιδιοκτησία.

Σε κοντινή απόσταση από τα τεμάχια του έργου υπάρχουν μια σειρά από δεξαμενές καυσίμων που ανήκουν στις εταιρείες VTTV και Petrolina προς τα νότια-δυτικά. Η πλησιέστερη οικιστική ανάπτυξη είναι η κοινότητα Μαρί στα 1,7 Km βορειοδυτικά της περιοχής.

Το τερματικό αποθήκευσης αποθεμάτων πετρελαιοειδών του ΚΟΔΑΠ θα αποτελεί εγκατάσταση παραλαβής και αποθήκευσης πετρελαιοειδών η οποία θα επιτρέψει στον ΚΟΔΑΠ να διατηρήσει και να διαχειρίζεται τα ελάχιστα στρατηγικά αποθέματα καυσίμων στη Δημοκρατία που ισούνται με τουλάχιστον 90 ημέρες κατανάλωσης. Η εγκατάσταση του ΚΟΔΑΠ θα είναι διασυνδεδεμένη με όλα τα άλλα τερματικά πετρελαιοειδών (πλην LPG για το οποίο δεν θα διατηρείται απόθεμα) ώστε σε περίπτωση κρίσης να μπορεί να στείλει προϊόντα στα μέλη του, που είναι οι εισαγωγείς πετρελαιοειδών.

Η ανέγερση των εγκαταστάσεων αναμένεται να πραγματοποιηθεί σε φάσεις, σύμφωνα με τις απαιτήσεις αποθήκευσης του ΚΟΔΑΠ.

Ο σταθμός αποθήκευσης πετρελαιοειδών του ΚΟΔΑΠ θα αποτελείται από τα εξής:

- 11 υπέργειες δεξαμενές αποθήκευσης πετρελαιοειδών (4 δεξαμενές CLASS A (Mogas) και επτά 7 δεξαμενές CLASS B (jet fuel και diesel)), συνολικής χωρητικότητας περίπου 385.000 m³. Τα μεγέθη των δεξαμενών θα είναι παρόμοια με 45 m διάμετρο και 22 m ύψος.
- Αντλιοστάσιο πετρελαιοειδών.
- 1 δεξαμενή αποθήκευσης νερού για σκοπούς πυροπροστασίας χωρητικότητας 4,000 m³.
- Δίκτυο αγωγών που θα ενώνουν τον σταθμό αποθήκευσης του ΚΟΔΑΠ με τους σταθμούς αποθήκευσης πετρελαιοειδών των άλλων εταιριών στην περιοχή.
- Δύο αντλιοστάσια τροφοδοσίας θαλασσινού νερού και δίκτυο πυρόσβεσης με αγωγούς μήκους 1,5 Km από την ακτή.
- Κτήριο διοίκησης.
- Φυλάκιο.
- Σταθμός μετασχηματιστή ηλεκτρικής ενέργειας.
- Υψηλής ασφάλειας περίφραξη με είσοδο / έξοδο για βαρέα οχήματα και εξόδους κινδύνου.
- Εσωτερικό οδικό δίκτυο.
- Θέσεις στάθμευσης.
- Φωτισμό και εσωτερικό κλειστό κύκλωμα παρακολούθησης (CCTV).

Για τη λειτουργία του εξωτερικού φωτισμού της εγκατάστασης θα εγκατασταθούν ηλιακοί συλλέκτες. Ηλιακοί συλλέκτες θα εγκατασταθούν επίσης και στις στέγες του κτηρίου διοίκησης για

παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Επίσης, το νερό της βροχής θα συλλέγεται σε δεξαμενές νερού για να χρησιμοποιείται στις τουαλέτες.

Ο πιο κάτω πίνακας (Πίνακας 1) παρουσιάζει τα χαρακτηριστικά των δεξαμενών (μεγέθη, περιεκτικότητες).

A/A	Κωδικός	Περιεχόμενο	Διάμετρος (m)	Ύψος (m)	Μέγιστος Όγκος Πλήρωσης (m ³)	Τύπος Οροφής
1	TK-1	CLASS A	45	22	34971,75	Εσωτερική Πλωτή
2	TK-2	CLASS A	45	22	34971,75	Εσωτερική Πλωτή
3	TK-3	CLASS A	45	22	34971,75	Εσωτερική Πλωτή
4	TK-4	CLASS A	45	22	34971,75	Εσωτερική Πλωτή
5	TK-5	CLASS B	45	22	34971,75	Σταθερή
6	TK-6	CLASS B	45	22	34971,75	Σταθερή
7	TK-7	CLASS B	45	22	34971,75	Σταθερή
8	TK-8	CLASS B	45	22	34971,75	Σταθερή
9	TK-9	CLASS B	45	22	34971,75	Σταθερή
10	TK-10	CLASS B	45	22	34971,75	Σταθερή
11	TK-11	CLASS B	45	22	34971,75	Σταθερή
				Σύνολο	384.689	

Η κατασκευή του έργου εκτιμάται ότι θα διαρκέσει περίπου 12 μήνες. Οι κατασκευαστικές εργασίες αφορούν την προετοιμασία του οικοπέδου, την εγκατάσταση περίφραξης ασφαλείας και φωτισμού, την κατασκευή κτηρίων, κλπ.

Πιο αναλυτικά, κατά το στάδιο κατασκευής θα υλοποιηθούν οι πιο κάτω εργασίες:

- Οροθεσία περιμέτρου και εκκαθάριση της περιοχής ανάπτυξης των έργων,
- καθορισμός υψομέτρων
- Καθαρισμός και εξομάλυνση του χώρου εργασιών
- Χωματοουργικές και υπόγειες εργασίες (κατασκευή καναλιών αποστράγγισης όμβριων υδάτων, τοποθέτηση σωληνώσεων συλλογής ελαιωδών αποβλήτων, εγκατάσταση υπόγειων σωληνώσεων και σωληνώσεων που θα συνδέονται με το σύστημα πυρόσβεσης, κλπ)
- Κατασκευαστικά έργα (κατασκευή θεμελιώσεων και πασάλων δεξαμενών, λεκάνες ασφαλείας δεξαμενών, εγκατάσταση μεμβρανών απομόνωσης και συστήματος εντοπισμού διαρροών, κλπ)
- Ανέγερση δεξαμενών αποθήκευσης
- Ανέγερση μεταλλικών κατασκευών
- Κατασκευή κτηρίων
- Κατασκευή υπέργειων σωληνοδιαδρόμων, σωληνώσεων και αγωγών
- Εγκατάσταση μηχανολογικού εξοπλισμού
- Εγκατάσταση ηλεκτρολογικού και μετρητικού εξοπλισμού
- Εγκατάσταση/ ανέγερση μονάδων υποστήριξης
- Εγκατάσταση οργάνων ελέγχου
- Έλεγχος ποιότητας κατασκευής,

- Τελικός έλεγχος λειτουργίας
- Παράδοση έργου

2.2. Δίκτυο αγωγών μεταφοράς πετρελαιοειδών και νερού πυρόσβεσης

Το προτεινόμενο δίκτυο αγωγών μεταφοράς πετρελαιοειδών στην περιοχή του Βασιλικού, θα συνδέσει τις εγκαταστάσεις αποθήκευσης Στρατηγικών Αποθεμάτων του ΚΟΔΑΠ με τις εγκαταστάσεις αποθήκευσης πετρελαιοειδών των εταιρειών πετρελαιοειδών.

Στο Έργο περιλαμβάνεται επίσης και το δίκτυο των αγωγών του Νερού Πυρόσβεσης (δύο κλάδοι).

Οι αγωγοί πετρελαιοειδών εκτείνονται σε μήκος περίπου 1500 m και οι αγωγοί του νερού πυρόσβεσης σε μήκος 5,600 m (3,200 m ο κλάδος 1 και 2,400 m ο κλάδος 2). Η προτεινόμενη όδευση των αγωγών ορίστηκε μετά από ενδελεχή διαδικασία βελτιστοποίησης, με στόχο την επιλογή μιας τεχνικά εφικτής διαδρομής για τους αγωγούς, με τις ελάχιστες δυνατές αρνητικές επιπτώσεις σε περιβαλλοντικό, κοινωνικοοικονομικό και πολιτιστικό επίπεδο.

Οι αγωγοί διασταυρώνου κάθετα την κοίτη του ποταμού Βασιλικού σε τρία (3) σημεία ως πιο κάτω (βλ. σχετική αποτύπωση σε τοπογραφικούς χάρτες στο **Παράρτημα V**):

- Διασταύρωση των αγωγών καυσίμων και πυρόσβεσης του ΚΟΔΑΠ κοντά στα Τεμάχια 581, 215, 580,
- Διασταύρωση αγωγών πυρόσβεσης κοντά στα τεμάχια 890, 892, 746 (το σημείο αυτό βρίσκεται κοντά στην εγκατάσταση αποθήκευσης LPG της κοινοπραξίας V LPG και οι αγωγοί LPG θα έχουν την ίδια όδευση με τους αγωγούς πυρόσβεσης),
- Διασταύρωση αγωγών πυρόσβεσης στο τεμάχιο 552.

Σημειώνεται ότι ενδέχεται να απαιτηθεί μια ακόμα διασταύρωση αγωγού πυρόσβεσης στα τεμάχια 207 και 582.

Οι βασικές αρχές σχεδιασμού της όδευσης των αγωγών είναι οι πιο κάτω:

- Όπου είναι τεχνικά εφικτό θα χρησιμοποιηθούν υφιστάμενες υπέργειες κατασκευές, ώστε να μην απαιτηθούν μεγάλης έκτασης κατασκευαστικές εργασίες ή κατάληψη εδάφους για την τοποθέτηση των αγωγών,
- Όπου είναι τεχνικά εφικτό οι αγωγοί θα οδεύσουν παράλληλα με το οδικό δίκτυο.

Επίσης θα τοποθετηθούν καλώδια οπτικών ινών σε παραλληλία με τους αγωγούς προκειμένου να χρησιμοποιηθούν για επικοινωνία.

Οι αγωγοί πετρελαιοειδών θα έχουν πίεση σχεδιασμού 16 barg (bars πάνω από την ατμοσφαιρική πίεση), η οποία είναι ικανοποιητική για την μέγιστη δυναμικότητα σχεδιασμού τους (800 – 1,200 m³/ώρα).

Οι αγωγοί του νερού πυρόσβεσης θα έχουν πίεση σχεδιασμού 16 bar (bars πάνω από την ατμοσφαιρική πίεση), η οποία είναι ικανοποιητική για την δυναμικότητα σχεδιασμού τους (2500 m³/h).

Η τελική πίεση σχεδιασμού θα οριστεί μετά από την ολοκλήρωση του επαναληπτικού υπολογισμού στο βασικό σχεδιασμό που θα λάβει υπόψη όλες τις τελικές παραμέτρους. Ωστόσο δεν αναμένονται σημαντικές αλλαγές σχετικά με τις παραμέτρους σχεδιασμού και κατ' επέκταση δεν αναμένονται αλλαγές στα κύρια χαρακτηριστικά του έργου.

Η φάση κατασκευής αναμένεται να ξεκινήσει εντός του 2019 και θα απαιτηθούν περίπου 9 μήνες για την ολοκλήρωσή της.

Το υπό μελέτη έργο θα αποτελείται από:

- Το σύστημα των αγωγών πετρελαιοειδών του ΚΟΔΑΠ (υπέργειο και υπόγειο) το οποίο θα αποτελείται από 3 αγωγούς των 14" για τρία είδη καυσίμων (βενζίνη, diesel και jet A1),
- Το δίκτυο των αγωγών του νερού πυρόσβεσης, το οποίο αποτελείται από δύο κλάδους με διαφορετικά σημεία απόληξης θαλασσινού νερού, με αγωγούς διαμέτρου 500 – 650 mm,
- Σχετικές εγκαταστάσεις που απαιτούνται κατά τη διάρκεια της κατασκευής (δρόμοι πρόσβασης, εργοτάξια κατασκευής, χώροι αποθήκευσης σωλήνων κλπ.).

Η διαδρομή των αγωγών πετρελαιοειδών και πυρόσβεσης παρουσιάζεται στον Χάρτη 1.

Χάρτης 1: Χάρτης όδευσης αγωγών (Μπλέ χρώμα: αγωγός πυρόσβεσης, Κόκκινο χρώμα: αγωγοί πετρελαιοειδών)

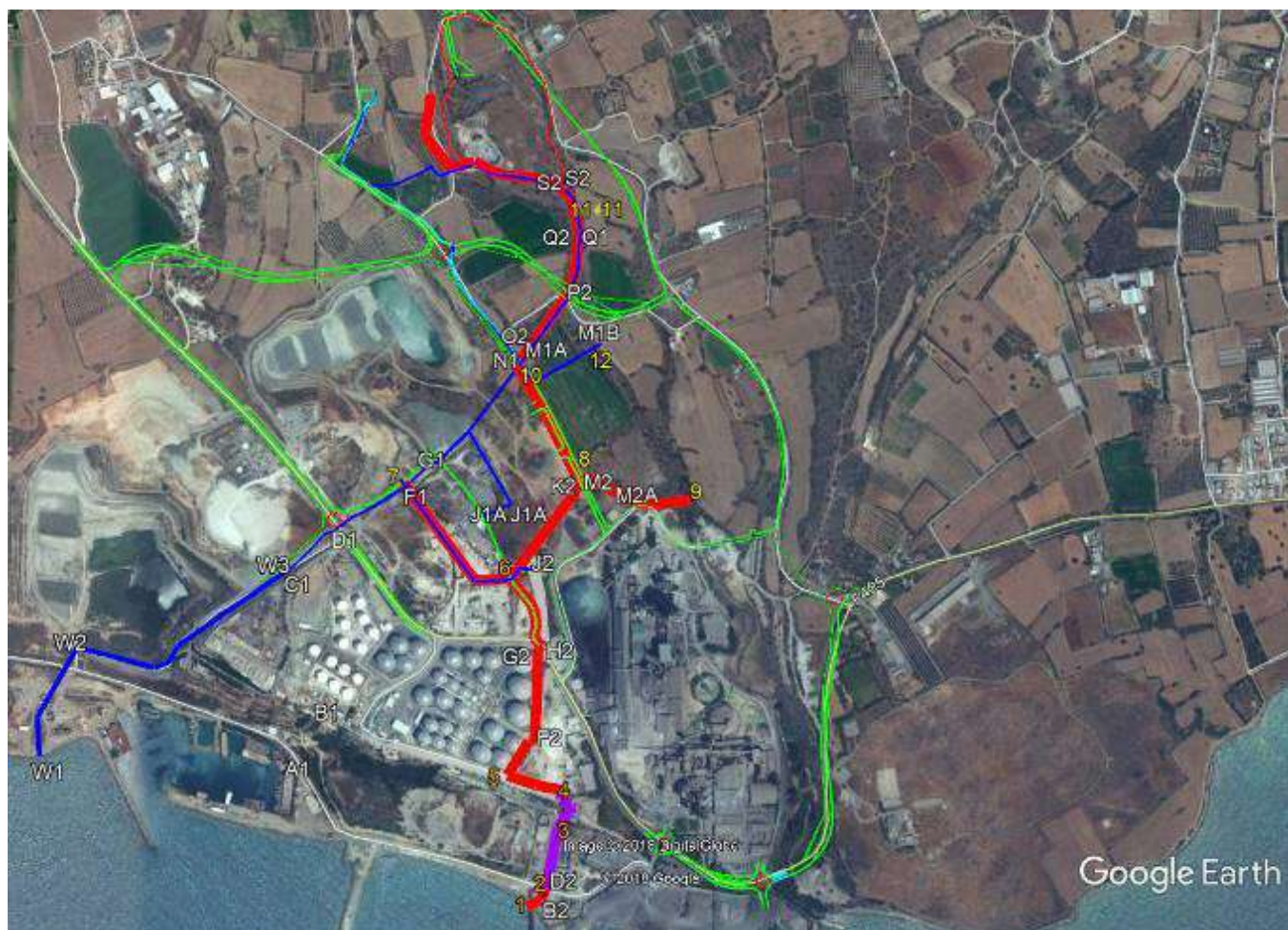

Σημειώνεται ότι επίσης θα τοποθετηθούν ακόμα 5 αγωγοί πετρελαιοειδών από άλλες εταιρείες πετρελαιοειδών που έχουν (ή θα έχουν) εγκαταστάσεις αποθήκευσης πετρελαιοειδών στο Βασιλικό. Οι εν λόγω αγωγοί θα έχουν παράλληλη όδευση με τους αγωγούς του ΚΟΔΑΠ.

Η ελάχιστη υπερκείμενη κάλυψη των αγωγών είναι 1 m, η οποία μπορεί να αυξηθεί όπου κριθεί απαραίτητο προκειμένου να εξασφαλιστεί μεγαλύτερη προστασία των αγωγών (π.χ. σε διασταυρώσεις του αγωγού με δρόμο).

Η θέση του υπόγειου τμήματος των αγωγών πετρελαιοειδών φαίνεται στον Χάρτη 2 πιο κάτω (γραμμή κόκκινου χρώματος) ενώ η θέση του υπέργειου τμήματος φαίνεται στον ίδιο Χάρτη (γραμμή μωβ χρώματος).

Χάρτης 2: Αγωγοί Πετρελαιοειδών - Μωβ γραμμή: Υπέργειο Τμήμα Αγωγών, Κόκκινη Γραμμή: Υπόγειο Τμήμα Αγωγών

Η θέση του υπέργειου τμήματος των αγωγών πυρόσβεσης φαίνεται στον Χάρτη 3 πιο κάτω (γραμμή γαλάζιου χρώματος), ενώ η θέση του υπόγειου τμήματος φαίνεται στον ίδιο Χάρτη (γραμμή μπλε χρώματος).

Χάρτης 3: Αγωγοί Πυρόσβεσης – Γαλάζια γραμμή: Υπέργειο Τμήμα Αγωγών, Μπλε Γραμμή: Υπόγειο Τμήμα Αγωγών

Οι διασταυρώσεις με την κοίτη του ποταμού Βασιλικού προγραμματίζεται να γίνουν με τη μέθοδο της ανοικτής εκσκαφής. Όπου χρειάζεται, θα χρησιμοποιηθούν κατασκευαστικές μέθοδοι με τις οποίες αποφεύγονται οι παρεμβάσεις ή η μακροχρόνια οπτική όχληση, προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι επιπτώσεις στην κυκλοφορία και το περιβάλλον.

Κατά τις εργασίες κατασκευής και τοποθέτησης των αγωγών, θα απαιτείται πλάτος ζώνης εργασίας της τάξεως των 38 m, η οποία ωστόσο μπορεί να μειωθεί στα 28 m ή και λιγότερο όπου υπάρχουν φυσικά εμπόδια. Οι αγωγοί θα τοποθετούνται σε τάφρο βάθους περίπου 2 m. Η τάφρος θα έχει περίπου 3,7 m πλάτος στη βάση της και θα εκσκαφθεί σε επαρκές βάθος με τη χρήση εκσκαφέα ή άλλου εξειδικευμένου εξοπλισμού διάνοιξης του ορύγματος. Το ανασκαμμένο υπέδαφος θα τοποθετηθεί δίπλα στο σωρό με το επιφανειακό στρώμα (διαχωρισμένα ώστε να εμποδίζεται η ανάμιξη).

Ο όγκος χώματος που αναμένεται να προκύψει κατά τη διάρκεια των εκσκαφών για την τοποθέτηση των αγωγών εκτιμάται στα 30,000 m³ για το σύνολο της διαδρομής των αγωγών. Το

χώμα αυτό θα αποτίθεται προσωρινά στη ζώνη εργασίας και θα χρησιμοποιηθεί σε επιχωματώσεις. Η περίσσεια ποσοτήτων ύστερα από διαβούλευση με τις αρμόδιες αρχές θα χρησιμοποιηθεί για την αποκατάσταση εγκαταλελειμμένων λατομείων.

Η διαδοχή των επιμέρους εργασιών κατασκευής και τοποθέτησης των αγωγών περιγράφονται συνοπτικά πιο κάτω. Σημειώνεται ότι ο αγωγός θα κατασκευαστεί από χαλύβδινους σωλήνες μήκους περίπου 10 με 12 m έκαστος. Τα επιμέρους τμήματα θα μεταφερθούν στην ζώνη εργασίας από τις αποθήκες σωλήνων στο εργοτάξιο.

- Παραλαβή των σωλήνων στο εργοτάξιο.
- Αμμοβολή και πρώτο στρώμα βαφής (αστάρι).
- Μεταφορά και τοποθέτησή των αγωγών κατά μήκος της όδευσης. Οι αγωγοί θα εκφορτώνονται με ειδικό γερανό σωλήνων και γερανών πλάγιας απόθεσης και θα τοποθετούνται στη σειρά παράλληλα με την τάφρο.
- Συγκόλληση αγωγών 10 με 12 μέτρων μεταξύ τους και δημιουργία μεγάλων τμημάτων ανάλογα με το διαθέσιμο τεχνικά μήκος της όδευσης (περίπου 100 μέτρων).
- Έλεγχος των συγκολλήσεων. Οι συγκολλήσεις θα δοκιμαστούν με Μη- Καταστροφικές Δοκιμές (ΜΚΔ) και κυρίως με ραδιογραφική επιθεώρηση, τα αποτελέσματα των οποίων εάν θεωρηθούν αμφιβόλου ποιότητας θα πρέπει να επαναληφθούν. Οι συγκολλήσεις που δείχνουν ελαττώματα θα διορθωθούν με επισκευή ή αντικατάσταση. Σε αυτή την περίπτωση, η συγκόλληση θα ελέγχεται εκ νέου.
- Προστατευτική επίστρωση (βαφή) και έλεγχος της βαφής. Ανάλογα με το σύστημα βαφής που θα χρησιμοποιηθεί, οι αγωγοί θα επικαλύπτονται με δεύτερο ή και τρίτο στρώμα βαφής προτού τοποθετηθούν μέσα στο κανάλι / τάφρο. Τα μεγάλα τμήματα των αγωγών, συγκολλούνται μέσα στο κανάλι / τάφρο όπου γίνεται και η ΜΚΔ καθώς επίσης και η προστατευτική επίστρωση και ο έλεγχός της.
- Καταβίβαση αγωγού στο όρυγμα. Σε περιοχές βραχώδους εδάφους, θα τοποθετηθεί στον πυθμένα του ορύγματος και στις δύο πλευρές του σωλήνα άμμος ή κοσκινισμένο υλικό επίχωσης για προστασία του αγωγού.
- Επίχωση. Το υλικό επίχωσης θα τοποθετείται πάνω από τον αγωγό άμεσα μετά την καταβίβαση του τμήματος αγωγού στην τάφρο. Το υλικό επίχωσης θα βρίσκεται σε άμεση γεινίαση με τον αγωγό και θα συμπιέζεται σε στρώματα.
- Αποκατάσταση. Μετά την ολοκλήρωση της επίχωσης, θα ξεκινήσει η αποκατάσταση όπου και θα αφαιρεθεί το επιφανειακό χώμα και θα επανατοποθετηθεί στη ζώνη εργασίας. Θα αποκατασταθεί κατά το δυνατό και το αρχικό ανάγλυφο του εδάφους.

Το έργο κατασκευής των αγωγών αποτελεί τυπικό έργο πολιτικού μηχανικού για το οποίο απαιτείται συνήθης εξοπλισμός και τεχνικές κατασκευής. Τα κύρια μηχανήματα που αναμένεται ότι θα χρησιμοποιηθούν είναι φορτωτές, βαρείς ή/και κανονικοί εκσκαφείς, φορητά για τη μεταφορά των απορριπτόμενων υλικών εκσκαφής που δεν θα επαναχρησιμοποιηθούν, μεγάλοι ανυψωτές, γεννήτριες, πλάγιοι ανυψωτές για εναπόθεση σωλήνων, εξοπλισμός θραύσης βράχων κλπ.

Σημειώνεται ότι θα υπάρχει μεγάλο μεταφορικό έργο σε κάθε μέτωπο κατασκευής σε όλο το μήκος της όδευσης των αγωγών, i) του εργατικού δυναμικού, των υλικών και του εξοπλισμού, ii) των χαλύβδινων σωλήνων και των υλικών εκσκαφής, αν και αυτά θα φυλάσσονται κοντά στην τάφρο εκσκαφής για την επίχωση.

Τα υλικά κατασκευής, όπως προκατασκευασμένα τμήματα των αγωγών, θα αποθηκεύονται σε διαμορφωμένους χώρους οι οποίοι θα βρίσκονται στην περιοχή του έργου, σε θέσεις που θα συμφωνηθούν μετά από συμφωνία με τους ιδιοκτήτες των χώρων και/ή τις κοινότητες. Οι θέσεις που θα επιλεγούν θα βρίσκονται κοντά σε δρόμους και στην όδευση των αγωγών ώστε να παρέχεται εύκολη πρόσβαση σε μεγάλου μήκους φορητά. Όλοι οι χώροι αποθήκευσης θα έχουν περίφραξη, φωτισμό και φύλαξη. Όλες οι εγκαταστάσεις έχουν προσωρινό χαρακτήρα και θα

απομακρυνθούν τελείως (με τις θεμελιώσεις) μετά την κατασκευαστική περίοδο. Τα προκατασκευασμένα τμήματα των αγωγών θα μεταφέρονται από τους χώρους αποθήκευσης στις θέσεις τοποθέτησης τους με βαρέου τύπου οχήματα. Κάθε αγωγός θα έχει μήκος 10 έως 12 m. Τα υλικά που αφορούν τα έργα πολιτικού μηχανικού θα φυλάσσονται μέσα στη ζώνη εργασίας.

Κατά το στάδιο κατασκευής των αγωγών, θα δημιουργηθούν 2 κύρια εργοτάξια κατά μήκος της όδευσης (α) ένα κατά μήκος του ανατολικού κλάδου της διαδρομής των αγωγών και (β) ένα κατά μήκος του δυτικού κλάδου της διαδρομής των αγωγών. Επίσης, θα δημιουργηθούν προσωρινά, αυτόνομα εργοτάξια κατά την κρίση του Ανάδοχου Εργολάβου. Τα εργοτάξια θα καλύπτουν τις βασικές υπηρεσίες καθαριότητας, προσωπικής υγιεινής, υπηρεσίες διατροφής και ιατρικές υπηρεσίες. Τα εργοτάξια κατασκευών θα περιφραχθούν, θα φωτίζονται και θα φυλάσσονται. Επίσης, θα έχουν προσωρινό χαρακτήρα και θα καταργηθούν εντελώς (συμπεριλαμβανομένων των θεμελίων) μετά την περίοδο κατασκευής.

Με την ολοκλήρωση των εργασιών, θα γίνει υδραυλική δοκιμή (ή υδροστατική δοκιμή) των αγωγών.

3. Περιγραφή των περιβαλλοντικών στοιχείων που ενδέχεται να επηρεαστούν σοβαρά από το έργο και επιπτώσεων που ενδέχεται να προκαλέσει στο περιβάλλον σύμφωνα με τη ΜΕΕΠ

Τόσο κατά τη φάση κατασκευής όσο και κατά τη φάση της λειτουργίας του έργου αναμένονται επιπτώσεις στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον, οι οποίες μπορεί να προκληθούν στην εγγύτερη και στην ευρύτερη περιοχή.

3.1. Αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον κατά το στάδιο της κατασκευής του έργου

Οι επιπτώσεις κατά τη φάση κατασκευής του έργου μπορεί να προκληθούν από τους πιο κάτω παράγοντες:

- Επιφανειακές απορροές με υψηλή περιεκτικότητα σε αιωρούμενα σωματίδια και ρύπους, όπως γράσα, λάδια, βαρέα μέταλλα, υδρογονάνθρακες, κλπ. λόγω της χρήσης μηχανημάτων και οχημάτων (φορτωτές, φορτηγά κλπ.).
- Εκπομπές σκόνης από τη διακίνηση οχημάτων και μηχανημάτων, την εκτέλεση χωματοεργασιών, τη μεταφορά και φορτοεκφόρτωση αδρανών υλικών.
- Εκπομπές αέριων ρύπων (μονοξειδίου του άνθρακα (CO), διοξειδίου του άνθρακα, (CO₂), οξειδία του θείου (SO_x), οξειδία του αζώτου (NO_x), πτητικοί υδρογονάνθρακες, αιθάλη (κάπνα) και αιωρούμενα σωματίδια (PM) από τα οχήματα και τα μηχανήματα.
- Εκπομπή θορύβου από τη διακίνηση των βαρέων οχημάτων εντός και εκτός του εργοταξίου και τη χρήση οχημάτων και μηχανημάτων (μηχανήματα εκσκαφής, φόρτωσης αδρανών, κλπ.) εντός του εργοταξίου.
- Πρόκληση δονήσεων από τη διακίνηση των βαρέων οχημάτων εντός και εκτός του εργοταξίου και τη χρήση οχημάτων και μηχανημάτων και τη συμπίεση εδάφους.
- Παραγωγή επικίνδυνων υγρών αποβλήτων όπως λιπαντικά έλαια, γράσα, υδραυλικά έλαια και καύσιμα από τυχόν συντήρηση των χρησιμοποιούμενων στα εργοτάξια μηχανημάτων και οχημάτων ή τυχόν διαρροές λόγω βλάβης τους.
- Παραγωγή στερεών αποβλήτων (π.χ. σακούλες τσιμέντου, ξυλότυποι, σίδερα, δοχεία χρωμάτων, υπολείμματα καλωδίων, πλαστικά, απόβλητα από εκσκαφές, κλπ) από την επιχωμάτωση και την κατασκευή του έργου.
- Παραγωγή στερεών αποβλήτων αστικού τύπου από το προσωπικό των εργοταξίων.

- Διασπορά ελαφρών αντικειμένων (τεμαχίων πλαστικού, μικρών τεμαχίων από μέταλλα, κλπ), από τις εργασίες εντός του εργοταξίου και τον άνεμο.
- Συμπύεση του εδάφους από τη διακίνηση βαρέων οχημάτων και τη σφράγιση από μη περατά υλικά (π.χ. μπετόν).
- Αύξηση της τροχαίας κίνησης λόγω της διακίνησης των μέσων από και προς τα εργοτάξια.
- Φυσική παρουσία εξοπλισμού, οχημάτων βαρέου τύπου, κλπ. στην περιοχή.
- Εκπομπή θερμότητας, φωτός και ακτινοβολίας από τις ραδιενεργές πηγές που χρησιμοποιούνται για βιομηχανικές ραδιογραφίες.
- Χρήση φυσικών πόρων (π.χ. καύσιμα, νερό, υλικά επιχωμάτωσης, πρώτες ύλες, κλπ.).

3.2. Επιπτώσεις στο περιβάλλον κατά το στάδιο της λειτουργίας του έργου

Οι επιπτώσεις που ενδέχεται να προκληθούν κατά τη φάση λειτουργίας του έργου οφείλονται στους πιο κάτω παράγοντες:

- Φυσική παρουσία του έργου και των μερών και συστημάτων που το απαρτίζουν.
- Αύξηση των επιπέδων εκπομπής αέριων ρύπων (πηητικοί υδρογονάνθρακες), μονοξειδίου του άνθρακα (CO), οξειδία του θείου (SO_x), οξειδία του αζώτου (NO_x), κλπ) από τη λειτουργία του έργου, τη διακίνηση οχημάτων, τη χρήση μηχανικού εξοπλισμού, την αποθήκευση καυσίμων, κλπ.
- Εκπομπές σκόνης από τη διακίνηση οχημάτων και μηχανημάτων, τις εργασίες συντήρησης, κλπ.
- Εκπομπή οσμών από την αποθήκευση καυσίμων, τις εργασίες συντήρησης, κ.α.
- Χρήση φυσικών πόρων (π.χ. καύσιμα, νερό, πρώτες ύλες, κλπ.)
- Παραγωγή επικίνδυνων αποβλήτων (π.χ. υδραυλικά έλαια, υπολείμματα χημικών ουσιών, επικίνδυνες συσκευασίες, κλπ.) από τη συντήρηση του εξοπλισμού και τις διεργασίες του έργου.
- Εκτόπιση των τοπικών πληθυσμών της πανίδας λόγω της μόνιμης αλλαγής της μορφολογίας και της χρήσης του χώρου.
- Εκδήλωση περιστατικών έκτακτης ανάγκης/ ατυχημάτων (π.χ. εκδήλωση πυρκαγιάς, πλημμυρική παραγωγή όμβριων, διακοπή ηλεκτρικού ρεύματος, αστοχία στην παραγωγική διαδικασία, διαρροή καυσίμων, διαρροή χημικών, κλπ.)

4. Γνωμοδότηση

Η Περιβαλλοντική Αρχή κατά την ολοκληρωμένη εξέταση των περιβαλλοντικών παραμέτρων του έργου έλαβε υπόψη τη Μελέτη Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον και τα συμπληρωματικά στοιχεία που υποβλήθηκαν, την Περιβαλλοντική Μελέτη Υποβάθρου (Environmental Baseline Survey - EBS) που υποβλήθηκε, τις πρόνοιες της Περιβαλλοντικής Γνωμάτευσης με Αρ. Φακ.02.10.013.015 και ημερομηνία 23.1.2017 που εκδόθηκε για τη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) για το Χωροταξικό Σχέδιο Ανάπτυξης της περιοχής Βασιλικού και τα προτεινόμενα στη ΜΕΕΠ μέτρα πρόληψης των επιπτώσεων στο περιβάλλον, τις θέσεις των μελών της Επιτροπής Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, τις απόψεις των εμπλεκόμενων Φορέων, τα χωροταξικά και περιβαλλοντικά δεδομένα της ευρύτερης περιοχής και τις επιπτώσεις που ενδεχομένως αυτά περικλείουν.

Μετά από συναξιολόγηση των πιο πάνω, η Περιβαλλοντική Αρχή δε φέρει ένσταση στην υλοποίηση του έργου υπό τις πιο κάτω προϋποθέσεις:

(α) της τήρησης του σχεδιασμού του έργου ο οποίος περιλαμβάνει μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος,

(β) των μέτρων περιβαλλοντικής προστασίας που προτείνονται στην υποβληθείσα Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον,
(γ) της ενσωμάτωσης των όρων των Παραρτημάτων I, II και III στις άδειες που επίκειται να παραχωρηθούν,
(δ) της επαναυποβολής του σχεδιασμού του έργου με αναθεωρημένη εκτίμηση των βασικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων, **πριν την έκδοση Άδειας Οικοδομής** και της αναθεώρησης /προσθήκης όρων στην παρούσα Γνωμάτευση εφόσον απαιτείται, σε περίπτωση αναθεώρησης του σχεδιασμού του έργου και εφόσον θα υπάρξουν ουσιώδεις αλλαγές που αφορούν στις βασικές υποδομές, στο εύρος, στη δυναμικότητα και στις βασικές διεργασίες του και τις σχετικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. Οι πρόσθετοι όροι της Περιβαλλοντική Αρχής να συμπεριληφθούν στην Άδεια Οικοδομής.

Σημειώνεται ότι η Παρούσα Περιβαλλοντική Γνωμάτευση εκδίδεται με την πρόνοια της επιβολής πρόσθετων όρων εφόσον απαιτείται (α) στα πλαίσια της υποβολής, εκ μέρους της εταιρίας, του τελικού σχεδιασμού του έργου πριν την έκδοση Άδειας Οικοδομής σε περίπτωση ουσιωδών αλλαγών όπως περιγράφονται στο σημείο (δ) πιο πάνω και (β) στα πλαίσια της υποβολής των παραδοτέων και αποτελεσμάτων των Εκθέσεων της περιβαλλοντικής παρακολούθησης και επιτήρησης (Environmental Monitoring) του έργου (Φάση Κατασκευής και Φάση Λειτουργίας).

Επίσης, τα έργα περιβαλλοντικής διαχείρισης και προστασίας θα πρέπει να τυγχάνουν προτεραιότητας από τον Κύριο του έργου και ως εκ τούτου θα πρέπει να εξασφαλίζονται οι απαιτούμενες σχετικές δαπάνες από τις πιστώσεις του έργου.

Δρ. Θεοδώρα Ιωάννου
για Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος
Περιβαλλοντική Αρχή
10 Ιουνίου 2019

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΟΡΟΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΤΗΡΟΥΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΟ ΤΕΡΜΑΤΙΚΟ ΚΑΙ ΤΟ

ΔΙΚΤΥΟ ΑΓΩΓΩΝ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ ΚΑΙ ΠΥΡΟΣΒΕΣΗΣ ΤΟΥ ΚΟΔΑΠ

ΕΝΟΤΗΤΑ Α: ΟΥΣΙΩΔΕΙΣ ΟΡΟΙ που πρέπει να ικανοποιηθούν ΠΡΙΝ την έκδοση Άδειας Οικοδομής

1. Γενικοί όροι

1.1. Σε περίπτωση αναθεώρησης του σχεδιασμού του έργου και εφόσον θα υπάρξουν ουσιώδεις αλλαγές που αφορούν στις βασικές υποδομές, στο εύρος, στη δυναμικότητα και στις βασικές διεργασίες του, να επαναυποβληθεί ο νέος σχεδιασμός του και να αξιολογηθεί κατά πόσον οι αλλαγές αυτές είναι ουσιώδης ως προς τις περιβαλλοντικές τους επιπτώσεις.

1.2. Το Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Παρακολούθησης το οποίο υποβλήθηκε στην Περιβαλλοντική Αρχή εκ μέρους του Κύριου του Έργου κατά το στάδιο αξιολόγησης των επιπτώσεων στο περιβάλλον από το έργο και το οποίο αφορά στην κατασκευή και στη λειτουργία του έργου, να επαναυποβληθεί αφού διαμορφωθεί ώστε να συμπεριλάβει τα δύο υποέργα (τερματικό και δίκτυο αγωγών πετρελαιοειδών και πυρόσβεσης), καθώς επίσης και τις πρόνοιες και απαιτήσεις (α) των όρων **6.1 και 6.2** της Ενότητας Β του Παραρτήματος Ι, (β) των όρων **1.6** και **2.1** της Ενότητας Γ του Παραρτήματος Ι, (γ) του όρου **1.2** της Ενότητας Γ του Παραρτήματος ΙΙΙ της παρούσας Γνωμοδότησης. Το Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Παρακολούθησης πρέπει επίσης να είναι σύμφωνο με τους όρους της Περιβαλλοντικής Γνωμάτευσης με Αρ. Φακ.02.10.013.015 και ημερομηνία 23.1.2017 που εκδόθηκε για τη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) για το Χωροταξικό Σχέδιο Ανάπτυξης της περιοχής Βασιλικού. Το Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Παρακολούθησης πρέπει να προνοεί την υποβολή εκθέσεων κατά τη διάρκεια κατασκευής και κατά τη διάρκεια λειτουργίας του έργου και σύμφωνα με τους πιο πάνω όρους. Οι εκθέσεις που θα υποβάλλονται στα πλαίσια της περιβαλλοντικής παρακολούθησης πρέπει να περιλαμβάνουν τα αποτελέσματα της περιβαλλοντικής παρακολούθησης, συμπεράσματα και εισηγήσεις για περαιτέρω μέτρα μετριασμού εφόσον θα κρίνεται απαραίτητο.

1.3. Ο κύριος του έργου να ετοιμάσει και να εφαρμόζει τα πιο κάτω διαχειριστικά σχέδια, τα οποία θα υλοποιεί και θα πρέπει να υποβάλει στην Περιβαλλοντική Αρχή για έγκριση:

(α) Διαχειριστικό σχέδιο για την αποθήκευση, μεταφορά και συναρμολόγηση του εξοπλισμού, με στόχο την ελαχιστοποίηση των περιβαλλοντικών κινδύνων και τη μείωση του κυκλοφοριακού φόρτου.

(β) Διαχειριστικό σχέδιο εργοταξίου. Το εν λόγω σχέδιο να προβλέπει την ορθολογική διαχείριση του εργοταξίου (περιλαμβανομένης και της συλλογής και διάθεσης/απόρριψης στερεών και υγρών αποβλήτων, μεταχειρισμένων μηχανέλαιων, άχρηστων υλικών, λεπτομερή στοιχεία και πληροφορίες σε σχέση με τον όγκο εκσκαφών και επιχωματώσεων, αποβλήτων από εκσκαφές, κλπ.) η οποία να φαίνεται μέσα από χωροθετικά σχέδια, στα οποία να φαίνονται ευκρινώς οι διάφοροι χώροι, όπως ο χώρος για την ασφαλή αποθήκευση καυσίμων και χημικών, οι υγειονομικές διευκολύνσεις, οι διαδρομές διακίνησης των βαρέων και άλλων οχημάτων, κλπ. Επίσης, στα χωροθετικά σχέδια οργάνωσης εργοταξίου πρέπει να παρουσιάζονται ξεχωριστά ο χώρος προσωρινής αποθήκευσης των πρώτων υλών, αγωγών και αποβλήτων, τα γραφεία και οι χώροι στάθμευσης.

- 1.4.** Ο κύριος του έργου να ετοιμάσει και να υποβάλει για έγκριση στην Περιβαλλοντική Αρχή «Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων και Αδρανών Υλικών» το οποίο να περιλαμβάνει κατάλογο των αποβλήτων που αναμένονται να παράγονται εντός των εγκαταστάσεων κατά το στάδιο κατασκευής και κατά το στάδιο πλήρους λειτουργίας του έργου. Στον κατάλογο αυτό εκτός από τα αναμενόμενα παραγόμενα απόβλητα θα πρέπει να:
- Διακρίνονται τα επικίνδυνα από τα μη επικίνδυνα απόβλητα με βάση τον κατάλογο αποβλήτων που έχει δημοσιευθεί με το διάταγμα Κ.Δ.Π. 157/2003.
  - Περιλαμβάνονται εκτιμήσεις των ποσοτήτων που αναμένεται να προκύπτουν ανά εβδομάδα ανά ρεύμα αποβλήτου.
- 1.4.1.** Το «Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων» να περιλαμβάνει τα προγράμματα συλλογής, μεταφοράς και προσωρινής αποθήκευσης όλων των παραγόμενων αποβλήτων καθώς και τον τελικό τρόπο αξιοποίησης/διάθεσής τους. Στα προγράμματα αυτά θα πρέπει να αναφέρονται, ανάλογα με την περίπτωση, η προέλευση, ο προορισμός του αποβλήτου, η συχνότητα συλλογής του, ο τρόπος μεταφοράς του, οι χώροι αποθήκευσής του και η μέθοδος επεξεργασίας του, καθώς και όλος ο σχετικός εξοπλισμός που θα χρησιμοποιηθεί σε όλα τα στάδια.
- 1.4.2.** Στο «Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων» να προβλέπεται ότι για όλα τα ρεύματα των αποβλήτων θα διασφαλίζεται σωστή διαχείριση τους στα πλαίσια της ιεράρχησης της διαχείρισης αποβλήτων και να προβλέπονται δράσεις για την προώθηση της πρόληψης, της μείωσης, της επαναχρησιμοποίησης και της ανακύκλωσης αποβλήτων εντός του χώρου του έργου και τυχόν στόχους που επιθυμεί ο κύριος του έργου να επιτύχει στους χώρους της αναφορικά με τις προαναφερθείσες δράσεις. Σημειώνεται ότι τα μέτρα προώθησης της πρόληψης αποσκοπούν στη ρήξη της σχέσης μεταξύ οικονομικής ανάπτυξης και περιβαλλοντικών επιπτώσεων που συνδέονται με την παραγωγή αποβλήτων (π.χ. χρήση οικολογικών, ανθεκτικών, επαναχρησιμοποιήσιμων ή/και εύκολα ανακυκλώσιμων προϊόντων απαλλαγμένων επικίνδυνων ουσιών). Στα προγράμματα αυτά θα πρέπει να διαφαίνονται και οι ενέργειες που θα ληφθούν για σκοπούς παρακολούθησης και αξιολόγησης της προόδου που επιτυγχάνεται. Ο κύριος του έργου είναι υπεύθυνος για τις εκστρατείες ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης που αναμένεται να γίνουν προς τους εργαζόμενους/χρήστες της ανάπτυξης.
- 1.4.3.** Ο κύριος του έργου, ως ο αρχικός κάτοχος/παραγωγός αποβλήτων, οφείλει:
- (α) Ενώσω κατέχει τα απόβλητα να μεριμνά ώστε αυτά να μην προκαλούν οποιοδήποτε κίνδυνο στη δημόσια υγεία ή στο περιβάλλον και να μη δημιουργούν οχληρία σε οποιοδήποτε πρόσωπο και
  - (β) Να τα παραδίδει χωρίς καθυστέρηση σε συλλέκτη/μεταφορέα που κατέχει άδεια διαχείρισης των εν λόγω αποβλήτων είτε σε συλλέκτη/μεταφορέα καταχωρημένο στο αρχείο για το συγκεκριμένο ρεύμα αποβλήτων και ακολούθως για διαχείριση σε αδειοδοτημένη εγκατάσταση διαχείρισης αποβλήτων σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους, 2011 έως 2016.
  - (γ) Να μην αναμιγνύει τα διάφορα ρεύματα αποβλήτων μεταξύ τους ούτε με άλλες ουσίες ή υλικά εκτός και αν διασφαλίσει σχετική έγκριση για το σκοπό αυτό. Η ανάμειξη περιλαμβάνει και την αραίωση επικινδύνων αποβλήτων.
  - (δ) Να τηρεί Έντυπο Αναγνώρισης και Παρακολούθησης Αποβλήτων, το οποίο μπορεί να προμηθευτεί από τα γραφεία του Τμήματος Περιβάλλοντος. Οι πληροφορίες από το εν λόγω Έντυπο πρέπει να διαβιβάζονται στον Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος κάθε δεκαπέντε (15) μέρες και κάθε φορά που αυτές ζητούνται.
  - (ε) Κατά τη συλλογή, μεταφορά ή/και προσωρινή αποθήκευση τους, τα απόβλητα να συσκευάζονται και επισημαίνονται σύμφωνα με τα ισχύοντα εθνικά και κοινοτικά πρότυπα.
- 1.5.** Να προβλεφθεί και να υποδειχθεί, στο Τμήμα Περιβάλλοντος και στο Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας, χώρος για την εγκατάσταση συστήματος ανάκτησης ατμών (vapor recovery unit) που θα διαφεύγει από τις δεξαμενές αποθήκευσης καυσίμων (και ιδιαίτερα βενζίνης) σε περίπτωση που η εγκατάσταση ζητηθεί από το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β: Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το Στάδιο Κατασκευής και που πρέπει να συμπεριληφθούν στις Άδειες που θα εκδοθούν (Άδεια Οικοδομής) (Παράγραφοι 1 έως 6)

1. Γενικοί Όροι

- 1.1. Το αργότερο 7 (επτά) ημέρες πριν την έναρξη των εργασιών κατασκευής να ενημερωθεί εγγράφως ο Διευθυντής του Τμήματος Περιβάλλοντος για την ακριβή ημερομηνία έναρξης των σχετικών εργασιών. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.2. Κατά την παρακολούθηση υλοποίησης των εργασιών, ο Διευθυντής του Τμήματος Περιβάλλοντος δύναται να δώσει πρόσθετες οδηγίες για τη διεξαγωγή τους, καθώς επίσης και να διακόψει εργασίες σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι δεν τηρούνται κάποιιοι εκ των όρων και τίθεται σε κίνδυνο το περιβάλλον. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.3. Να τηρούνται οι όροι της παραγράφου 5 «Όροι που πρέπει να εφαρμόζονται από τους Φορείς Εκμετάλλευσης των εγκαταστάσεων που θα χωροθετηθούν εντός της περιοχής του Χωροταξικού Σχεδίου Ανάπτυξης της Περιοχής Βασιλικού» της Περιβαλλοντικής Γνωμάτευσης με Αρ. Φακ.02.10.013.015 και ημερομηνία 23.1.2017 που εκδόθηκε για τη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Χωροταξικού Σχεδίου Ανάπτυξης της Περιοχής Βασιλικού.
- 1.4. Σε περίπτωση ανεύρεσης αρχαιοτήτων, θα πρέπει να ειδοποιηθεί το Αρχαιολογικό Μουσείο Επαρχίας Λάρνακας και να διακοπούν οι εργασίες στο συγκεκριμένο σημείο οι εργασίες. Η τύχη των αρχαιοτήτων που τυχόν ανευρεθούν είναι αρμοδιότητα της Διευθύντριας του Τμήματος Αρχαιοτήτων.
- 1.5. Να διαμορφωθούν όλα τα αναγκαία μέτρα πυρασφάλειας καθώς και ο απαιτούμενος πυροσβεστικός εξοπλισμός (π.χ. κατάλληλα διαμορφωμένες προσβάσεις στο χώρο του έργου, εξοπλισμός ο οποίος να δίνει τη δυνατότητα πυρόσβεσης των δεξαμενών, ειδικά οχήματα, υλικά πυρόσβεσης που θα απαιτηθούν για την αντιμετώπιση πιθανών διαρροών ή πυρκαγιών ανάλογα με το είδος του καυσίμου που θα αποθηκεύεται, κλπ.) τα οποία θα πρέπει να διαμορφωθούν και συμφωνηθούν με την Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.6. Οι εργασίες να περιοριστούν κατά το δυνατόν εντός των τεμαχίων του έργου. Να μην γίνει καμία επέμβαση σε τεμάχια που εφάπτονται ή γειτνιάζουν με οποιοδήποτε τεμάχιο του έργου.
- 1.7. Τα υλικά εκσκαφών να αξιοποιηθούν κατά το δυνατό εντός των ορίων του τεμαχίου του έργου για τις αναγκαίες επιχωματώσεις και ως εδαφοβελτιωτικό.
- 1.8. Να προβλεφθούν μέτρα για την αποφυγή φωτορύπανσης (π.χ. πρόνοιες για δυνατότητα προσαρμογής του φωτισμού (από έντονο σε αμυδρό ή απενεργοποίηση του φωτισμού όταν δεν απαιτείται, δυνατότητα παροχής άμεσου φωτισμούς σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης ή ανάγκης επαναλειτουργίας του φωτισμού, κλπ), κατάλληλη χρήση του σταθερού ή κατευθυνόμενου φωτισμού, χρήση ενεργειακά αποδοτικών λαμπτήρων και προβολέων, χρήση ελάχιστου έντονου φωτισμού, κλπ.).
- 1.9. Ο εξοπλισμός αποθήκευσης και μεταφοράς καυσίμων (π.χ. δεξαμενές, αντλιοστάσια, αγωγοί, κλπ.) ανάλογα με τον τύπο του καυσίμου που θα αποθηκεύεται, αντλείται, μεταφέρεται, κλπ. να πληροί τα κατάλληλα αναγνωρισμένα πρότυπα για το σχεδιασμό, την κατασκευή, τα υλικά, κλπ.

- 1.10. Να γίνουν οι απαραίτητες διευθετήσεις για τη συλλογή και διάθεση τυχόν ρυπασμένων χωμάτων και αποβλήτων, σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2016.
- 1.11. Κατά τη διάρκεια των εργασιών να δημιουργηθεί χώρος με πυροσβεστικά είδη πρώτης ανάγκης για περίπτωση πυρκαγιάς. Σε όλους τους εργοταξιακούς χώρους να αναρτηθούν οδηγίες πυρόσβεσης.
- 1.12. Η διακίνηση των βαρέων οχημάτων και των οχημάτων μεταφοράς υλικών και αποβλήτων να γίνεται εντός του υφιστάμενου οδικού δικτύου και να αποφεύγεται η διέλευση μέσα από κατοικημένες περιοχές.
- 1.13. Για λόγους ασφαλείας και ομαλής διεξαγωγής των εργασιών να υλοποιηθούν οι απαιτούμενες εγκαταστάσεις ηλεκτροδότησης, ύδρευσης και τηλεφωνικής επικοινωνίας.
- 1.14. Σε περίπτωση διεξαγωγής εργασιών κατά τις νυχτερινές ώρες να παρέχεται επαρκής φωτισμός που να τοποθετηθεί με τρόπο ώστε να πληρούνται οι ανάγκες ασφαλείας και η μη διάχυση του φωτός πέραν των αναγκαίων σημείων.
- 1.15. Να καταρτιστεί Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης το οποίο να εφαρμόζεται, κατά τη διάρκεια των εργασιών κατασκευής του έργου, σε περίπτωση ατυχήματος, διαρροής ουσιών (ειδικά επικίνδυνων), φωτιάς, έκρηξης, πυρκαγιάς, πλημμύρας, σεισμού και τραυματισμού προσώπου. Σε τέτοιες περιπτώσεις να ειδοποιούνται αμέσως οι εκάστοτε αρμόδιες αρχές. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.16. Ο εξοπλισμός, τα μηχανήματα και τα οχήματα βαρέου τύπου που θα χρησιμοποιούνται κατά το στάδιο κατασκευής του έργου να συντηρούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα και να μην παρουσιάζουν οποιοσδήποτε διαρροές (π.χ. καυσίμων, λιπαντικών, ψυκτικών ρευστών, κλπ). Η συντήρησή τους να διεξάγεται σε κατάλληλους και σχετικά αδειοδοτημένους χώρους εκτός των εργοταξίων.
- 1.17. Μετά το πέρας των εργασιών να γίνει απομάκρυνση των εργοταξίων και αποκατάσταση όλων των εργοταξιακών χώρων.
- 1.18. Να ληφθούν όλα τα απαιτούμενα μέτρα ώστε να μην επηρεαστούν οι υφιστάμενες υπηρεσίες (π.χ. δίκτυο ηλεκτροδότησης, τηλεπικοινωνιών, ύδρευσης, κλπ) οι οποίες εξυπηρετούν τις υφιστάμενες εγκαταστάσεις της περιοχής.
- 1.19. Σε περίπτωση χρήσης σπαστήρα εντός του χώρου να εξασφαλισθεί από το Τμήμα Περιβάλλοντος πιστοποιητικό καταχώρησης για επεξεργασία μη επικίνδυνων αποβλήτων στο χώρο παραγωγής τους σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2016.
- 1.20. Απαγορεύεται η χρήση εκρηκτικών ουσιών. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.21. Απαγορεύεται η απόρριψη, εναπόθεση ή διάθεση οποιασδήποτε ουσίας, η οποία ρυπαίνει ή τείνει να ρυπάνει τα νερά και το έδαφος σύμφωνα με τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμους του 2002, όπως ισχύει, εκτός εάν η απόρριψη γίνεται σύμφωνα με Άδεια Απόρριψης Αποβλήτων που παραχωρείται από τον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος.
- 1.22. Όσον αφορά τα προϊόντα που σχετίζονται με την ενέργεια (λαμπτήρες, θερμαντήρες χώρου, θερμαντήρες νερού και άλλος ηλεκτρικός και ηλεκτρομηχανολογικός εξοπλισμός) που θα τεθούν σε λειτουργία, συστήνεται όπως αυτά είναι υψηλής ενεργειακής τάξης, ενώ θα πρέπει

να συνάδουν με τις απαιτήσεις του περί Καθορισμού των Απαιτήσεων Οικολογικού Σχεδιασμού των Συνδεδόμενων με την Ενέργεια Προϊόντων Νόμου του 2011 και των σχετικών μέτρων εφαρμογής.

- 1.23. Να υπάρχει σωστή ενημέρωση και εκπαίδευση του προσωπικού, ώστε να διασφαλιστεί η σωστή εφαρμογή των περιβαλλοντικών όρων της παρούσας Περιβαλλοντικής Γνωμάτευσης κατά το στάδιο κατασκευής του έργου και η ικανότητα του προσωπικού για την αντιμετώπιση ατυχημάτων διαρροής πετρελαιοειδών και άλλων επικίνδυνων ουσιών.

2. Όροι για την προστασία της ατμόσφαιρας

- 2.1. Να τηρούνται οι πρόνοιες των περί Ελέγχου της Ρύπανσης της Ατμόσφαιρας (Μη Αδειοδοτούμενες Εγκαταστάσεις) Κανονισμών του 2004 έως 2015.

- 2.2. Να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την καταστολή της σκόνης και συγκεκριμένα:
- όλοι οι χώροι και οι οδικές προσβάσεις που θα χρησιμοποιούνται από οχήματα να διαμορφωθούν κατάλληλα και να επιστρωθούν με υλικά τα οποία θα περιορίζουν την εκπομπή σκόνης στην ατμόσφαιρα,
  - να καταρτιστεί κατάλληλο σχέδιο δρομολογίων οχημάτων ώστε αυτά να ελαχιστοποιηθούν με στόχο την κατά το δυνατό μικρότερη έκλυση αέριων ρύπων και σκόνης,
  - τα οχήματα μεταφοράς να διατηρούν χαμηλές ταχύτητες κίνησης (10 km/ ώρα) στους χωμάτινους δρόμους,
  - κατά τη μεταφορά χύδην υλικών να αποφεύγεται η υπερπλήρωση των φορτηγών οχημάτων μεταφοράς,
  - να γίνεται διαβροχή όταν και όπου απαιτείται,
  - όταν απαιτείται να γίνεται διαβροχή και των θαλάμων αποθήκευσης αδρανών υλικών για την αποφυγή δημιουργίας σκόνης και εφόσον επικρατεί άνεμος ισχυρότερος των 4 Beaufort, να καλύπτονται οι σωροί με φύλλα πλαστικού,
  - η μεταφορά των αδρανών υλικών να γίνεται με σκεπασμένα φορτηγά οχήματα,
  - εναπόθεση των αδρανών υλικών σε σωρούς να πραγματοποιείται από το ελάχιστο δυνατό ύψος έτσι ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία κονιορτού,
  - κανένα όχημα μεταφοράς, σκάφος ή κάδος τοποθέτησης αδρανών υλικών δεν πρέπει να περιέχει υλικό μετά το πέρας των ημερήσιων εργασιών.

- 2.3. Απαγορεύεται αυστηρά η καύση αποβλήτων.

- 2.4. Για την ελαχιστοποίηση των εκπομπών σκόνης από την αμμοβολή, τα εισερχόμενα υλικά να είναι κατά το δυνατόν επικαλυμμένα με προστατευτικά υλικά και να ελαχιστοποιηθούν οι εργασίες αμμοβολής σε περιόδους με σημαντικούς ανέμους.

3. Όροι για την προστασία των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων

- 3.1. Να γίνει κατάλληλη διευθέτηση των χώρων αποθήκευσης αδρανών υλικών με μέσα όπως προστατευτικές τάφρους ή άλλα ώστε να αποφεύγεται η διασπορά στερεών σωματιδίων.

- 3.2. Η εναπόθεση των αδρανών υλικών να γίνεται σε θέσεις που δεν θα επηρεάζουν αρνητικά την επιφανειακή απορροή.

- 3.3. Για τον περιορισμό τυχόν επιφανειακών απορροών επιβαρημένων με αιωρούμενα σωματίδια, οι χωματουργικές εργασίες να αποφεύγονται κατά τη διάρκεια έντονων βροχοπτώσεων.

- 3.4. Απαγορεύεται η τοποθέτηση και αποθήκευση αδρανών, χημικών ουσιών, πρώτων υλών και αποβλήτων σε χώρους που βρίσκονται κοντά σε υδάτινα σώματα ή και παρακείμενα υδατορέματα. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης**
- 3.5. Να αποφεύγεται η πλύση οχημάτων ή μηχανημάτων εντός των εργοταξιακών χώρων ή σε άλλους μη αδειοδοτημένους χώρους.
- 3.6. Για τους υδροστατικούς ελέγχους των δεξαμενών, των σωληνώσεων, κλπ. να χρησιμοποιηθούν κατά το δυνατό βιοδιασπώμενες χημικές ουσίες.
- 3.7. Για τον τρόπο διαχείρισης των υγρών αποβλήτων από τους υδροστατικούς ελέγχους των δεξαμενών να γίνει προηγουμένως διαβούλευση με το Τμήμα Περιβάλλοντος. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**

4. Όροι για την προστασία του εδάφους

- 4.1. Το επιφανειακό έδαφος (φυτική γη) να αφαιρείται και να αποθηκεύεται κατά τη διάρκεια των εργασιών και να μην αναμιγνύεται με άλλα υλικά εκσκαφής.
- 4.2. Στους χώρους των εργοταξίων οι πρώτες ύλες όπως καύσιμα, λιπαντικά, χημικά και λοιπά, καθώς επίσης και τα υγρά επικίνδυνα απόβλητα, να αποθηκεύονται σε κατάλληλα δοχεία/ δεξαμενές σε χώρους στους οποίους θα υπάρχει περιορισμένη πρόσβαση και οι οποίοι θα πρέπει να είναι κατάλληλα διαμορφωμένοι με αδιαπέραστες επιφάνειες και προστατευμένοι από τις καιρικές συνθήκες. Οι δεξαμενές αποθήκευσης των εν λόγω ουσιών να βρίσκονται τοποθετημένες σε δευτερεύουσες δεξαμενές (tank in tank) των οποίων η χωρητικότητα να είναι 10% μεγαλύτερη της πρωτεύουσας δεξαμενής. Οι χώροι αυτοί, να παρουσιάζονται στο Σχέδιο Εργοταξίου. Η εδαφική επιφάνεια των χώρων αποθήκευσης καυσίμων, λιπαντικών, χημικών ουσιών και υγρών και στερεών επικίνδυνων αποβλήτων πρέπει να διαθέτει ρύσεις τέτοιες ώστε οι οποιεσδήποτε διαρροές να συλλέγονται και να οδηγούνται σε στεγανή δεξαμενή συλλογής. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 4.3. Τα επικίνδυνα στερεά απόβλητα να αποθηκεύονται σε χώρους στους οποίους θα υπάρχει περιορισμένη πρόσβαση και οι οποίοι θα πρέπει να είναι κατάλληλα διαμορφωμένοι με αδιαπέραστες επιφάνειες και προστατευμένοι από τις καιρικές συνθήκες.
- 4.4. Στους χώρους των εργοταξίων να υπάρχουν απορροφητικά υλικά (π.χ. πριονίδι, άμμος) σε επαρκείς ποσότητες ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν αποτελεσματικά για την αντιμετώπιση διαρροής καυσίμων και λιπαντικών ή άλλων ουσιών. Μετά τη χρήση τους τα απορροφητικά υλικά να συλλέγονται και να διατίθενται σε συλλέκτη/μεταφορέα καταχωρημένο στο αρχείο για το συγκεκριμένο ρεύμα αποβλήτων στην Κύπρο και ακολούθως για διαχείριση σε αδειοδοτημένη εγκατάσταση διαχείρισης αποβλήτων σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους 2011 έως 2016 και τις εκάστοτε τροποποιήσεις αυτών.
- 4.5. Όλα τα απόβλητα και ιδιαίτερα τα επικίνδυνα (π.χ. λιπαντικά, υπολείμματα και συσκευασίες χημικών, κλπ.), να συλλέγονται και να διατίθενται σε συλλέκτη/μεταφορέα καταχωρημένο στο αρχείο για το συγκεκριμένο ρεύμα αποβλήτων στην Κύπρο και ακολούθως για διαχείριση σε αδειοδοτημένη εγκατάσταση διαχείρισης αποβλήτων σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους, 2011 έως 2016 και τις εκάστοτε τροποποιήσεις αυτών.
- 4.6. Να διεξάγεται τακτική συλλογή και διάθεση των αποβλήτων των παραγόμενων από το προσωπικό του εργοταξίου σε συγκεκριμένους χώρους.

- 4.7. Σε περίπτωση διαρροής επικίνδυνων ουσιών (π.χ. καυσίμων, λιπαντικών ελαίων, κλπ.) στο έδαφος, θα πρέπει αμέσως να διεξάγονται εργασίες αποκατάστασης. Συγκεκριμένα, θα πρέπει η περίσσεια ποσότητα υγρού που δεν απορροφήθηκε από το έδαφος να συλλεχθεί με τη χρήση απορροφητικών υλικών (π.χ. άργιλο, πριονίδι, άμμο, κλπ) και να γίνει εκσκαφή στο απαραίτητο βάθος ώστε να αφαιρεθεί όσο έδαφος έχει ρυπανθεί. Μετά τη χρήση τους, τα απορροφητικά υλικά και το ρυπασμένο χώμα, να αποθηκεύονται σε στεγανούς περιέκτες και να διατίθενται σε συλλέκτη/μεταφορέα καταχωρημένο στο αρχείο για το συγκεκριμένο ρεύμα αποβλήτων στην Κύπρο και ακολούθως για διαχείριση σε αδειοδοτημένη εγκατάσταση διαχείρισης αποβλήτων σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2016.
- 4.8. Απαγορεύεται η αποθήκευση υλικών εκτός των εργοταξίων. Η αποθήκευση των αποβλήτων και των μηχανημάτων να γίνεται αποκλειστικά εντός των εργοταξιακών χώρων.
- 4.9. Τα απόβλητα κατασκευής να συλλέγονται σε συγκεκριμένους χώρους εντός (containers/ skips) και να διατίθενται σε συλλέκτη/μεταφορέα καταχωρημένο στο αρχείο για το συγκεκριμένο ρεύμα αποβλήτων στην Κύπρο και ακολούθως για διαχείριση σε αδειοδοτημένη εγκατάσταση διαχείρισης αποβλήτων σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2016. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**

5. Όροι για την ελαχιστοποίηση του θορύβου

- 5.1. Όπου δύναται, να γίνεται ταυτόχρονη διενέργεια εργασιών που παράγουν σημαντικά επίπεδα θορύβου, έτσι ώστε να μειώνεται η περίοδος διενέργειας θορυβωδών εργασιών.
- 5.2. Όπου απαιτείται, ο μηχανολογικός εξοπλισμός σταθερής βάσης να απομονώνεται με πάνελ μονωτικών υλικών για σκοπούς ηχομόνωσης.
- 5.3. Οι χώροι στους οποίους θα λειτουργούν οι γεννήτριες ηλεκτροπαραγωγής να είναι καλά ηχομονωμένοι.

6. Όροι για την περιβαλλοντική παρακολούθηση και επιτήρηση (Environmental Monitoring)

- 6.1. Με την αποπεράτωση των εργασιών να υποβληθεί, στο Τμήμα Περιβάλλοντος, σε μορφή έκθεσης η περιγραφή των μέτρων/ δράσεων που λήφθηκαν για την τήρηση των όρων της παρούσας Ενότητας Β: **Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά τη φάση κατασκευής. Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης**
- 6.2. Κάθε τρίμηνο να υποβάλλονται σε μορφή έκθεσης **(ο όρος αυτός είναι ουσιώδης)**:
- ποσότητες επικινδύνων και μη επικινδύνων αποβλήτων που παράχθηκαν, τον τρόπο προσωρινής αποθήκευσής τους και τον τρόπο και εγκατάσταση τελικής διάθεσής τους.
  - τα Έντυπα Αναγνώρισης και Παρακολούθησης Αποβλήτων.,

Γ. Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το Στάδιο Λειτουργίας

1. Γενικοί όροι

- 1.1. Να διασφαλισθεί οικονομική κάλυψη για την αποκατάσταση του περιβάλλοντος σε περίπτωση πρόκλησης περιβαλλοντικής ζημιάς μέσω ασφάλισης σε ασφαλιστικό ίδρυμα το οποίο διαθέτει

αποδεδειγμένη εμπειρία στην ασφάλιση εγκαταστάσεων παρόμοιας δραστηριότητας και δυναμικότητας ή μέσω τραπεζικής εγγύησης. Το ύψος της οικονομικής κάλυψης να διερευνηθεί μέσω εξειδικευμένης για το σκοπό αυτό μελέτης, η οποία πρέπει να εκπονηθεί από τον κύριο του έργου και να υποβληθεί στην Περιβαλλοντική Αρχή. Το τελικό ύψος της οικονομικής κάλυψης θα αποφασισθεί από την Περιβαλλοντική Αρχή σε συνεργασία με τα εμπλεκόμενα Τμήματα και Υπηρεσίες.

- 1.2. Ο κύριος του έργου πρέπει να παρέχει πρόσβαση καθώς επίσης και τις απαιτούμενες διευκολύνσεις προς τους Επιθεωρητές της Περιβαλλοντικής Αρχής για τη διεξαγωγή ελέγχων και επιθεωρήσεων κατά τη λειτουργία του έργου.
- 1.3. Να τηρούνται οι όροι της παραγράφου 5 «Όροι που πρέπει να εφαρμόζονται από τους Φορείς Εκμετάλλευσης των εγκαταστάσεων που θα χωροθετηθούν εντός της περιοχής του Χωροταξικού Σχεδίου Ανάπτυξης της Περιοχής Βασιλικού» της Περιβαλλοντικής Γνωμάτευσης με Αρ. Φακ.02.10.013.015 και ημερομηνία 23.1.2017 που εκδόθηκε για τη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Χωροταξικού Σχεδίου Ανάπτυξης της Περιοχής Βασιλικού.
- 1.4. Να καταρτιστεί και να τηρείται ημερήσιο και εβδομαδιαίο πρόγραμμα επιθεώρησης και συντήρησης των επιμέρους συστημάτων και εξοπλισμού (π.χ. σημεία σύνδεσης, μονάδα απόσπησης, εξοπλισμός παρακολούθησης, δεξαμενές, αντλίες, βαλβίδες, αγωγοί, κλπ.) και ειδικά των συστημάτων ασφαλείας και εκτόνωσης καθώς επίσης και όλων των χώρων των έργων.
- 1.5. Κατά τη διεξαγωγή των ελέγχων και συντηρήσεων που θα διεξάγονται σύμφωνα με τον πιο πάνω όρο (**όρος 1.4.**):
  - Να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στα συστήματα αντιρρύπανσης.
  - Σε περίπτωση που κατά τους ελέγχους διαπιστωθεί οποιαδήποτε βλάβη ή αστοχία σε εξοπλισμό, σύστημα, σωληνώσεις, κλπ., να λαμβάνονται όλα τα απαιτούμενα μέτρα και να διεξάγονται αμέσως όλες οι απαιτούμενες εργασίες αποκατάστασης.
  - Οι διαρροές σε σημεία ενώσεων, βαλβίδων, αντλιών, κλπ. να τυγχάνουν υψηλής προτεραιότητας στην υλοποίηση των εργασιών συντήρησης.
  - Να τηρείται ειδικό μητρώο συντηρήσεων του εξοπλισμού το οποίο να βρίσκεται πάντοτε στους χώρους του έργου.
- 1.6. Να εφαρμόζεται το Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Παρακολούθησης όπως αυτό θα είναι εγκριμένο από την Περιβαλλοντική Αρχή σύμφωνα με τον όρο **1.2.** της Ενότητας Α του παρόντος Παραρτήματος (Παράρτημα Ι). **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.7. Να εφαρμόζεται το «Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων» όπως αυτό θα είναι εγκριμένο από την Περιβαλλοντική Αρχή σύμφωνα με τον όρο **1.4.** της Ενότητας Α του παρόντος Παραρτήματος (Παράρτημα Ι). **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.8. Το έργο να συντηρείται και να λειτουργεί με τρόπο ώστε να ελαχιστοποιείται η πιθανότητα έκρηξης ή πυρκαγιάς ή οποιασδήποτε τυχαίας έκλυσης ρύπων στον αέρα, το έδαφος ή/και τα νερά, που μπορεί να απειλήσουν την ανθρώπινη υγεία ή το περιβάλλον.
- 1.9. Απαγορεύεται η απόρριψη, εναπόθεση ή διάθεση οποιασδήποτε ουσίας, η οποία ρυπαίνει ή τείνει να ρυπάνει τα νερά και το έδαφος σύμφωνα με τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμους του 2002 μέχρι 2013, εκτός εάν η απόρριψη γίνεται σύμφωνα με Άδεια Απόρριψης Αποβλήτων που παραχωρείται από τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

- 1.10. Να εφαρμόζεται και να υπόκειται σε τακτική αξιολόγηση και αναβάθμιση το Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης μικρών ατυχημάτων.
- 1.11. Για τους χημικούς ελέγχους για σκοπούς περιβαλλοντικής παρακολούθησης να επιλέγεται διαπιστευμένο, για την κάθε συγκεκριμένη ανάλυση, εργαστήριο ή εργαστήριο που να παρέχει αναλυτικό πρωτόκολλο με τεκμηριωμένη μέθοδο που χρησιμοποιεί για τις απαιτούμενες δοκιμές σε σχέση με την παράμετρο που διερευνάται (τυφλά δείγματα ελέγχου, πρότυπα υλικά αναφοράς, υπολογισμένη αβεβαιότητα και όρια προσδιορισμού της μεθόδου). **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.12. Για τα συστήματα πυρόσβεσης, ο φορέας υλοποίησης του έργου υποχρεούται να τηρήσει τις πρόνοιες του περί ορισμένων φθοριούχων αερίων (ανάκτηση, πρόληψη διαρροών, καταστροφή) Νόμου (Ν23(Ι)/2010), καθώς και των Κανονισμών 133/2010 και 132/2010 που προκύπτουν από αυτόν (πιστοποίηση προσωπικού που ασκεί εργασίες σε ψυκτικό εξοπλισμό/ εξοπλισμό πυρόσβεσης- πυροπροστασίας).
- 1.13. Απαγορεύεται αυστηρά η καύση αποβλήτων.
- 1.14. Να εφαρμόζεται κατάλληλο πρόγραμμα για τη σωστή ενημέρωση και εκπαίδευση του προσωπικού, ώστε να διασφαλιστεί η σωστή εφαρμογή των περιβαλλοντικών όρων της παρούσας Περιβαλλοντικής Γνωμάτευσης και η επαρκής ανταπόκριση σε περιστατικά έκτακτης ανάγκης.

2. Όροι για την περιβαλλοντική παρακολούθηση και επιτήρηση (Environmental Monitoring)

- 2.1. Ο κύριος του έργου να καταρτίζει και να υποβάλλει στο Τμήμα Περιβάλλοντος ετήσια έκθεση (μέχρι τις 31 Ιανουαρίου του επόμενου έτους) η οποία να περιλαμβάνει τα πιο κάτω **(ο όρος αυτός είναι ουσιώδης)**:
- Περιγραφή των μέτρων/ δράσεων που λαμβάνονται για την τήρηση των όρων της παρούσας Ενότητας Γ: «Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το Στάδιο Λειτουργίας του έργου»,
  - Περιγραφή τυχόν περιστατικών αστοχίας των αντιρρυπαντικών συστημάτων, περιστατικών ρύπανσης, διαρροών επικίνδυνων ουσιών, κλπ. και τρόπος αντιμετώπισης τους.
  - Τα αποτελέσματα των χημικών ελέγχων των παραμέτρων που θα παρακολουθούνται και οι οποίες βασίζονται στον τύπο της εγκατάστασης, στον τύπο των δραστηριοτήτων και στους όρους της Περιβαλλοντικής Γνωμάτευσης με Αρ. Φακ.02.10.013.015 και ημερομηνία 23.1.2017 που εκδόθηκε για τη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) για το Χωροταξικό Σχέδιο Ανάπτυξης της περιοχής Βασιλικού,
  - Ποσότητες αποβλήτων (επικίνδυνων και μη) που παράχθηκαν, τον τρόπο προσωρινής αποθήκευσης αυτών και τον τρόπο και εγκατάσταση τελικής διάθεσης αυτών.
  - Τα Έντυπα Αναγνώρισης και Παρακολούθησης Επικίνδυνων Αποβλήτων,
  - Τα αποδεικτικά παραλαβής των επικίνδυνων και μη επικίνδυνων αποβλήτων από αδειοδοτημένους, σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011, φορείς συλλογής και επεξεργασίας αποβλήτων.
  - Τα αποτελέσματα των ελέγχων που αναφέρονται στους **όρους 1.26, 1.27 και 1.28** της Ενότητας Γ του Παραρτήματος ΙΙ.
  - Αποτελέσματα της περιβαλλοντικής παρακολούθησης, συμπεράσματα και εισηγήσεις για περαιτέρω μέτρα μετριασμού.

Δ. Όροι για τον τερματισμό λειτουργίας του έργου

1.1. Σε περίπτωση πρόθεσης αποξήλωσης μέρους του έργου ή τερματισμού της λειτουργίας του να υποβληθεί στο Τμήμα Περιβάλλοντος Μελέτη Τερματισμού και Αποκατάστασης του χώρου του έργου, έξι μήνες πριν την έναρξη των οποιωνδήποτε εργασιών. Η εν λόγω μελέτη θα πρέπει να αξιολογεί την κατάσταση ρύπανσης του εδάφους και των υπόγειων νερών από εκείνες τις επικίνδυνες ουσίες που η εγκατάσταση χρησιμοποιούσε, παρήγαγε ή ελευθέρωνε κατά τη διάρκεια λειτουργίας της. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να περιλαμβάνει ποσοτικοποιημένη σύγκριση της κατάστασης του εδάφους και των υπογείων νερών κατά τον οριστικό τερματισμό της, σε σχέση με την αρχική κατάσταση (Baseline). Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και στα απαραίτητα μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν, εκ μέρους του Φορέα Εκμετάλλευσης, με στόχο την απομάκρυνση, τον έλεγχο, τη συγκράτηση ή τη μείωση των επικίνδυνων ουσιών, ώστε ο χώρος, λαμβανομένης υπόψη της τρέχουσας ή της εγκεκριμένης μελλοντικής χρήσης του να μην αποτελεί οποιοδήποτε κίνδυνο για το περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία.

Ε. Όροι για τροποποίηση των εγκαταστάσεων και της λειτουργίας του έργου

1.1. Σε περίπτωση οποιασδήποτε αλλαγής στο έργο π.χ. επέκταση, διασύνδεση, αποξήλωση, κλπ. και πριν την έναρξη οποιωνδήποτε εργασιών να ενημερώνεται το Τμήμα Περιβάλλοντος με σκοπό τη διερεύνηση για το κατά πόσο οι εργασίες που επίκεινται να διεκπεραιωθούν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου (Αρ. 140(I) του 2005). **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΠΡΟΣΘΕΤΟΙ ΟΡΟΙ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΤΗΡΟΥΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΟ ΣΤΑΘΜΟ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ ΤΟΥ ΚΟΔΑΠ

ΕΝΟΤΗΤΑ Β: Πρόσθετοι Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το Στάδιο Κατασκευής και που πρέπει να συμπεριληφθούν στις Άδειες που θα εκδοθούν (Άδεια Οικοδομής)

1. Γενικοί Όροι

- 1.1. Να προβλεφθεί και να υλοποιηθεί η απαιτούμενη υποδομή ώστε τα ελαιώδη ύδατα από τις διεργασίες εξιδάτωσης των δεξαμενών καυσίμων και καθαρισμού των δεξαμενών αποθήκευσης κατά τη λειτουργία του έργου, να διοχετεύονται μέσω αγωγού σε στεγανή δεξαμενή μέχρι την διάθεσή τους σε συλλέκτη/μεταφορέα καταχωρημένο στο αρχείο για το συγκεκριμένο ρεύμα αποβλήτων στην Κύπρο και ακολούθως για διαχείριση σε αδειοδοτημένη εγκατάσταση διαχείρισης αποβλήτων σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους, 2011 έως 2016. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.2. Σε όλες τις δεξαμενές να εγκατασταθεί σύστημα ανίχνευσης διαρροών. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.3. Τα συστήματα εξαερισμού των δεξαμενών να αποτρέπουν τη φραγή τους από σκόνες, είσοδο πουλιών ή άλλα αντικείμενα. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.4. Να τοποθετηθούν βαλβίδες διακοπής λειτουργίας (π.χ. αυτόματες πνευματικές βαλβίδες οι οποίες κλείνουν ή απομονώνουν δεξαμενές και σωληνώσεις που παρουσιάζουν διαρροή). **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.5. Να ληφθούν όλα τα αναγκαία μέτρα πρόληψης και διαχείρισης ατυχημάτων σύμφωνα με τις πρόνοιες της Νομοθεσίας για την Αντιμετώπιση των Κίνδυνων Ατυχημάτων Μεγάλης Κλίμακας Σχετιζομένων με Επικίνδυνες Ουσίες (SEVESO) σε συνεργασία με το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.6. Όλες οι δεξαμενές να βρίσκονται τοποθετημένες σε χώρους (**ο όρος αυτός είναι ουσιώδης**):
  - με περιμετρικό περιτοιχισμό ώστε να διαμορφώνονται κλειστές λεκάνες χωρητικότητας 10% μεγαλύτερης της χωρητικότητας της μεγαλύτερης δεξαμενής που βρίσκεται εντός της εκάστοτε λεκάνης, με σκοπό τη συλλογή τυχόν διαρροών,
  - με πυθμένα της κάθε λεκάνης και περιμετρικά περιτοιχίσματα τα οποία να είναι στεγανά ώστε να αποτρέπεται οποιαδήποτε διαρροή καυσίμων προς το υπέδαφος και τα υπόγεια νερά,
  - όπου να επιδέχονται ευχερή καθαρισμό,
  - να μην επιτρέπουν την είσοδο σε μη εξουσιοδοτημένα άτομα,
  - όπου να φωτίζονται επαρκώς,
  - όπου να διαθέτουν τα απαραίτητα μέτρα πυρασφάλειας τα οποία να συμφωνηθούν με την Πυροσβεστική Υπηρεσία.
- 1.7. Όλοι οι χώροι στους οποίους θα υπάρχει μηχανολογικός εξοπλισμός καθώς επίσης και οι χώροι στους οποίους θα γίνεται φόρτωση-εκφόρτωση καυσίμων, να κατασκευαστούν και να διαμορφωθούν με τρόπο ώστε να ικανοποιούνται οι πιο κάτω προδιαγραφές (**ο όρος αυτός είναι ουσιώδης**):
  - Να διαθέτουν όλη την απαιτούμενη υποδομή (π.χ. συστήματα ανάκτησης ατμών (VRU), σύστημα σωληνώσεων, αντλίες, κλπ.) για την απρόσκοπτη λειτουργία του έργου.

- Να διαθέτουν μη περατό πάτωμα με κατάλληλες κλίσεις και αγωγούς συλλογής διαρροών. Οι αγωγοί συλλογής διαρροών να καταλήγουν σε σύστημα επεξεργασίας ελαιωδών αποβλήτων.
  - Να διαθέτουν σύστημα ηχομόνωσης, εφόσον η αναμενόμενη εκπομπή θορύβου θα είναι υψηλή.
  - Να διαθέτουν συστήματα εντοπισμού διαρροών αερίων και υγρών.
  - Να διαθέτουν συστήματα και εξοπλισμό ώστε οι διεργασίες να ελέγχονται από κεντρικό σύστημα ελέγχου και να προειδοποιούν για παρεκκλίσεις και διαρροές.
  - Να διαθέτουν συστήματα και εξοπλισμό με ικανότητα εκτόνωσης (explosion proof) σε περίπτωση αύξησης της πίεσης.
  - Να διαθέτουν τα απαραίτητα μέτρα πυρασφάλειας, τα οποία να συμφωνηθούν με την Πυροσβεστική Υπηρεσία.
  - Να επιδέχονται ευχερή καθαρισμό.
  - Να μην επιτρέπουν την είσοδο σε μη εξουσιοδοτημένα άτομα.
  - Να φωτίζονται επαρκώς.
  - Να παρέχουν εύκολη πρόσβαση για σκοπούς επιθεώρησης και συντήρησης.
- 1.8.** Να προβλεφθεί και να διαμορφωθεί χώρος για την αποθήκευση μη επικίνδυνων αποβλήτων και χώρος για την αποθήκευση επικίνδυνων αποβλήτων που θα προκύπτουν κατά τη λειτουργία του έργου. Οι εν λόγω χώροι να κατασκευαστούν και να διαμορφωθούν με τρόπο ώστε να ικανοποιούνται οι πιο κάτω προδιαγραφές:
- Να είναι στεγασμένοι και τα απόβλητα να προστατεύονται από τις καιρικές συνθήκες κατά την περίοδο αποθήκευσής τους.
  - Να διαθέτουν σταθερό και μη περατό πάτωμα από κατάλληλο υλικό (π.χ. από σκυρόδεμα και εποξική βαφή) με κατάλληλες κλίσεις και αγωγούς συλλογής διαρροών. Οι αγωγοί συλλογής διαρροών να καταλήγουν σε στεγανή δεξαμενή συγκράτησης, καθώς επίσης και περιμετρικό τοίχιο ώστε να παρέχεται η δυνατότητα συγκράτησης διαρροών σε περίπτωση υπερχειλίσεως των δεξαμενών συγκράτησης.
  - Να είναι προφυλαγμένοι από τυχόν εισροή επιφανειακών απορροών.
  - Να είναι προσβάσιμοι για τα οχήματα συλλογής.
  - Να διαθέτουν επαρκές μέγεθος ώστε να μπορούν να δεχθούν τον μέγιστο όγκο αποβλήτων που εκτιμάται ότι θα αποθηκεύεται κατά τη λειτουργία του έργου.
  - Να μην επιτρέπουν την είσοδο σε μη εξουσιοδοτημένα άτομα.
  - Σε περίπτωση αποθήκευσης των αποβλήτων τους σε ράφια, τα υγρά απόβλητα αποθηκεύονται στο κάτω μέρος.
  - Κατά την αποθήκευση επικίνδυνων αποβλήτων να λαμβάνεται υπόψη η δυνατότητα συνύπαρξης/συμβατότητας των αποβλήτων στον ίδιο χώρο.
- 1.9.** Να προβλεφθούν και να διαμορφωθούν χώροι για την αποθήκευση χημικών και επικίνδυνων ουσιών, εκτός αυτών που θα βρίσκονται αποθηκευμένες σε δεξαμενές. Οι εν λόγω χώροι πρέπει να είναι στεγασμένοι και να διαθέτουν σταθερό και στεγανό δάπεδο από κατάλληλο υλικό (π.χ. από σκυρόδεμα και εποξική βαφή), κανάλια συλλογής διαρροών τα οποία να καταλήγουν σε στεγανές δεξαμενές συγκράτησης, καθώς επίσης και περιμετρικό τοίχιο ώστε να παρέχεται η δυνατότητα συγκράτησης διαρροών σε περίπτωση υπερχειλίσεως των δεξαμενών συγκράτησης. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.10.** Όπου υπάρχουν λειτουργικές επιφάνειες (π.χ. λεκάνες δεξαμενών, περιοχές όπου θα γίνεται φόρτωση - εκφόρτωση καυσίμων σε οχήματα/ μεταφορικά μέσα, περιοχές αντλιοστασίων, κλπ.) να δημιουργηθούν κανάλια συλλογής διαρροών τα οποία να καταλήγουν σε στεγανή δεξαμενή συγκράτησης από όπου οι διαρροές να μπορούν να αντλούνται. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**

- 1.11.** Να κατασκευαστούν ξεχωριστά κανάλια για τη συλλογή όμβριων από τις λειτουργικές επιφάνειες (πχ. λεκάνες δεξαμενών, περιοχές όπου θα γίνεται φόρτωση - εκφόρτωση καυσίμων σε οχήματα/ μεταφορικά μέσα, περιοχές αντλιοστασίων, κλπ.) τα οποία να καταλήγουν σε σύστημα ελαιοδιαχωριστή για τη συγκράτηση των συμπαρασυρόμενων ρύπων (καυσίμων, ορυκτών ελαίων, κλπ). Το σύστημα ελαιοδιαχωριστή να διαθέτει σύστημα άντλησης των ελαιωδών υδάτων/ γαλακτωμάτων. Τα ελαιώδη ύδατα να διατίθενται σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Αποβλήτων Νόμου του 2011 και τις εκάστοτε τροποποιήσεις αυτού. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.12.** Να κατασκευαστεί σύστημα φρεατίων παρακολούθησης των υπογείων υδάτων το οποίο θα πρέπει να καλύπτει όλη την έκταση του έργου, συμπεριλαμβανομένου του σταθμού αποθήκευσης πετρελαιοειδών. Τα εν λόγω φρεάτια να βρίσκονται σε σημεία που δύναται να γίνει άμεσα αντιληπτή τυχόν ρύπανση στο χώρο του έργου ή και εκτός αυτού (π.χ. κοντά στα σύνορα των τεμαχίων του έργου, κοντά στις δεξαμενές, στα αντλιοστάσια, σε σωληνώσεις, κλπ). **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.13.** Να κατασκευαστούν περιμετρικοί τάφροι για την αντιπλημμυρική προστασία του συνόλου των εγκαταστάσεων. Σε περίπτωση κατασκευής επενδυμένων τάφρων για την αντιπλημμυρική προστασία του συνόλου των εγκαταστάσεων, η μέγιστη ταχύτητα ροής καθορίζεται στα 6,0 m/s σε περίπτωση επενδυμένων τάφρων και σε περίπτωση μη επενδυμένων τάφρων στα 1,5 m/s.
- 1.14.** Να κατασκευαστεί περιμετρική περίφραξη ύψους τουλάχιστον 2,9 m στο σύνολο της έκτασης του έργου.
- 1.15.** Για τα συστήματα πυρόσβεσης, ο κύριος του έργου υποχρεούται να τηρήσει τις πρόνοιες του περί ορισμένων φθοριούχων αερίων (ανάκτηση, πρόληψη διαρροών, καταστροφή) Νόμου (N23(I)/2010), καθώς και των Κανονισμών 133/2010 και 132/2010 που προκύπτουν από αυτόν (πιστοποίηση προσωπικού που ασκεί εργασίες σε ψυκτικό εξοπλισμό/ εξοπλισμό πυρόσβεσης- πυροπροστασίας).
- 1.16.** Αναφορικά με τα συστήματα ψύξης και κλιματισμού που θα βρίσκονται στην εγκατάσταση, ο ιδιοκτήτης υποχρεούται να τηρεί τις πρόνοιες του Νόμου, 46(I)/2017, περί ορισμένων φθοριούχων αερίων (ανάκτηση, πρόληψη διαρροών, περιβαλλοντική καταστροφή αερίων) καθώς και των Κ.Δ.Π. Κανονισμών 335/2018 που προκύπτουν από αυτόν (πιστοποίηση προσωπικού που ασκεί εργασίες σε ψυκτικό εξοπλισμό).

Γ. Πρόσθετοι Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το Στάδιο Λειτουργίας

- 1.1.** Πριν την έναρξη λειτουργίας του έργου να υποβληθεί αίτηση για εξασφάλιση Άδειας Απόρριψης Αποβλήτων σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμων του 2002 έως 2009. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.2.** Πριν την έναρξη λειτουργίας του έργου να εξασφαλιστεί Άδεια Εκπομπής Αερίων Αποβλήτων σύμφωνα με τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης της Ατμόσφαιρας Νόμων του 2002 έως (Αρ. 2) του 2013. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.3.** Να ετοιμαστεί Σχέδιο Διαχείρισης Διαρροών το οποίο να προσδιορίζει συγκεκριμένα μέτρα και να περιλαμβάνει γραπτές διαδικασίες για την αντιμετώπιση τυχόν διαρροών καυσίμων, χημικών, λιπαντικών ή και οποιωνδήποτε άλλων ρευστών ή στερεών που δύναται να προκαλέσουν άμεσα ή έμμεσα επιπτώσεις στο περιβάλλον, στην ανθρώπινη υγεία, στην ασφάλεια της εγκατάστασης ή και της ευρύτερης περιοχής. Το Σχέδιο Διαχείρισης Διαρροών να προσδιορίζει τον εξοπλισμό που πρέπει να χρησιμοποιείται σε έκαστη περίπτωση διαρροής,

καθώς επίσης και κατάλληλη εκπαίδευση του προσωπικού. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**

- 1.4. Ο μηχανολογικός εξοπλισμός να βρίσκεται τοποθετημένος στους χώρους που περιγράφονται στον σχετικό όρο (**όρος 1.7.**) της Ενότητας Β του παρόντος παραρτήματος (Παράρτημα ΙΙ).
- 1.5. Τα απόβλητα που θα παράγονται να αποθηκεύονται προσωρινά στους χώρους που περιγράφονται στον σχετικό όρο (**όρος 1.8.**) της Ενότητας Β του παρόντος παραρτήματος (Παράρτημα ΙΙ). **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.6. Η αποθήκευση χημικών και επικίνδυνων ουσιών να γίνεται στους χώρους που περιγράφονται στον σχετικό όρο (**όρος 1.9.**) της Ενότητας Β του παρόντος παραρτήματος (Παράρτημα ΙΙ).
- 1.7. Οι εργασίες να περιορίζονται εντός των χώρων των τεμαχίων του έργου. Να μην γίνει καμία επέμβαση στον περιβάλλοντα χώρο.
- 1.8. Ο χώρος των εγκαταστάσεων να ασφαρίζεται για την παρεμπόδιση της ελεύθερης πρόσβασης σε αυτόν.
- 1.9. Να εφαρμόζονται όλα τα αναγκαία μέτρα πρόληψης και διαχείρισης ατυχημάτων σύμφωνα με τις πρόνοιες της Νομοθεσίας για την Αντιμετώπιση των Κινδύνων Ατυχημάτων Μεγάλης Κλίμακας Σχετιζομένων με Επικίνδυνες Ουσίες (SEVESO) σε συνεργασία με το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.10. Σε περίπτωση κατά την οποία προγραμματίζεται η αποθήκευση καυσίμου εντός δεξαμενής η οποία κατασκευάστηκε για την αποθήκευση άλλου τύπου καυσίμου να ενημερώνεται σχετικά η Υπηρεσία Υδρογονανθράκων και το Τμήμα Τελωνείων. Σε τέτοια περίπτωση να γίνεται στατικός έλεγχος της δεξαμενής ώστε να διαπιστώνεται η στατική επάρκεια της σε σχέση με το εκτιμώμενο φορτίο του καυσίμου που θα εισέλθει σε αυτήν.
- 1.11. Στους χώρους όπου υπάρχει μηχανολογικός εξοπλισμός και κίνδυνος διαρροής καυσίμων να υπάρχουν απορροφητικά υλικά (π.χ. πριονίδι, άμμος) σε επαρκείς ποσότητες ώστε να μπορούν να συγκρατούνται καύσιμα και λιπαντικά σε περίπτωση διαρροής τους. Μετά τη χρήση τους τα απορροφητικά υλικά να συλλέγονται και να διατίθενται σε συλλέκτη/μεταφορέα καταχωρημένο στο αρχείο για το συγκεκριμένο ρεύμα αποβλήτων στην Κύπρο και ακολούθως για διαχείριση σε αδειοδοτημένη εγκατάσταση διαχείρισης αποβλήτων σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2016 και τις εκάστοτε τροποποιήσεις αυτού. Τα απορροφητικά υλικά να επιθεωρούνται σε τακτική βάση και σε περίπτωση διαπίστωσης αυξημένης προσρόφησης υγρασίας να γίνεται άμεση αντικατάστασή τους. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.12. Να εντοπίζονται οι κυριότερες πηγές θορύβου που να περιλαμβάνουν: α) κατά το δυνατόν χρήση εξοπλισμού εξωτερικού χώρου, χωρίς υπέρβαση του ορίου θορύβου του και β) εξωτερικές θορυβώδεις εργασίες μόνο κατά τη διάρκεια των εργασιμών ωρών.
- 1.13. Οι χώροι στους οποίους θα λειτουργούν οι γεννήτριες ηλεκτροπαραγωγής να είναι καλά ηχομονωμένοι.
- 1.14. Όπου απαιτείται, ο μηχανολογικός εξοπλισμός σταθερής βάσης να απομονώνεται με πάνελ μονωτικών υλικών για σκοπούς ηχομόνωσης.
- 1.15. Η μεταφορά των χημικών και άλλων επικίνδυνων ουσιών προς το χώρο του έργου, καθώς επίσης και η γενικότερη διαχείριση τους, θα πρέπει να γίνεται από εκπαιδευμένα άτομα και να τηρούνται όλοι οι κανόνες ασφαλείας. Επίσης, να τηρείται αρχείο με τα Δελτία Δεδομένων

Ασφαλείας της κάθε χημικής ουσίας που θα χρησιμοποιείται εντός του χώρου του έργου και ειδικότερα στο χώρο που θα χρησιμοποιείται η εκάστοτε χημική ουσία.

- 1.16. Σε περίπτωση διακοπής του ηλεκτρικού ρεύματος κατά τη φάση λειτουργίας να ληφθεί μέριμνα για την εγκατάσταση ηλεκτροπαραγωγού ζεύγους που θα καλύπτει τις κρίσιμες εγκαταστάσεις ασφαλείας.
- 1.17. Όλα τα απόβλητα και ιδιαίτερα τα επικίνδυνα (π.χ. λιπαντικά, υπολείμματα και συσκευασίες χημικών, ελαιώδη ύδατα από τους ελαιοδιαχωριστές, κλπ.), να συλλέγονται και να διατίθενται σε συλλέκτη/μεταφορέα καταχωρημένο στο αρχείο για το συγκεκριμένο ρεύμα αποβλήτων στην Κύπρο και ακολούθως για διαχείριση σε αδειοδοτημένη εγκατάσταση διαχείρισης αποβλήτων σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2016 και τις εκάστοτε τροποποιήσεις αυτού.
- 1.18. Τα ελαιώδη ύδατα από τις διεργασίες εξιδάτωσης καυσίμων και καθαρισμού των δεξαμενών αποθήκευσης να εισέρχονται σε στεγανή δεξαμενή και να διατίθενται σε συλλέκτη/μεταφορέα καταχωρημένο στο αρχείο για το συγκεκριμένο ρεύμα αποβλήτων στην Κύπρο και ακολούθως για διαχείριση σε αδειοδοτημένη εγκατάσταση διαχείρισης αποβλήτων σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2016 και τις εκάστοτε τροποποιήσεις αυτού.
- 1.19. Να λαμβάνονται όλα τα απαιτούμενα μέτρα πρόληψης ώστε να μη δημιουργείται όχληση στη γύρω περιοχή ως αποτέλεσμα της λειτουργίας του έργου.
- 1.20. Να λαμβάνονται υπόψη οι επικρατούσες συνθήκες του ανέμου όταν θα γίνεται ανάμιξη προϊόντων (product blending) σε περίπτωση δυσλειτουργίας της μονάδας επεξεργασίας οσμών.
- 1.21. Οι λεκάνες εντός των οποίων θα βρίσκονται οι δεξαμενές αποθήκευσης καυσίμων να επιθεωρούνται σε ημερήσια βάση και να καθαρίζονται με βάση εβδομαδιαίου προγράμματος.
- 1.22. Τα μέσα προστασίας από ρύπανση (περιμετρικοί τοίχοι, μεμβράνες, αδιαπέραστα δάπεδα, ελαιοδιαχωριστές, αγωγοί μεταφοράς αποβλήτων, κλπ.) να επιθεωρούνται και να συντηρούνται τακτικά και να διατηρούνται σε άριστη κατάσταση.
- 1.23. Να τηρούνται Έντυπα Αναγνώρισης και Παρακολούθησης Αποβλήτων σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2016 και τις εκάστοτε τροποποιήσεις αυτών. Τα εν λόγω Μητρώα να αποστέλλονται κάθε Μάρτιο στο Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος.
- 1.24. Να τηρούνται οι πρόνοιες των περί Ελέγχου της Ρύπανσης της Ατμόσφαιρας (Μη Αδειοδοτούμενες Εγκαταστάσεις) Κανονισμών του 2004 έως 2015.
- 1.25. Οι ανάγκες εξωτερικού φωτισμού θα πρέπει να ελαχιστοποιηθούν με τρόπο έτσι ώστε να μπορούν να εκτελούνται οι διάφορες δραστηριότητες αλλά να μην εκπέμπεται φως πέραν των ορίων των χώρων των έργων. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την όσο το δυνατό μειωμένη ένταση φωτός, με τη χρήση εστιασμένου καθοδηγούμενου φωτισμού όπου αυτό είναι απαραίτητο, με τη χρήση φώτων πολύ κοντά στο έδαφος, τη χρήση χρονοδιακοπών για την έγκαιρη διακοπή φωτός που πιθανόν να συμβάλει στην φωταύγεια της περιοχής.
- 1.26. Τα φρεάτια παρακολούθησης των υπογείων υδάτων να επιθεωρούνται σε εβδομαδιαία βάση και σε περίπτωση παρουσίας σε αυτά υδρογονανθράκων να ενημερώνεται αμέσως το Τμήμα Περιβάλλοντος. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**

- 1.27.** Ανά έτος να ελέγχεται η στατική κατάσταση των δεξαμενών αποθήκευσης καυσίμων, η κατάσταση των σφραγισμάτων των πλωτών οροφών, καθώς επίσης και το ύψος καθίζησης του εδάφους.
- 1.28.** Το αργότερο ανά δύο έτη να διεξάγονται έλεγχοι για την κατάσταση των τοιχωμάτων των δεξαμενών αποθήκευσης καυσίμων και των αγωγών μεταφοράς, ώστε να διαπιστώνεται κατά πόσο υπάρχει διάβρωση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΠΡΟΣΘΕΤΟΙ ΟΡΟΙ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΤΗΡΟΥΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ ΤΩΝ ΑΓΩΓΩΝ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ ΚΑΙ ΠΥΡΟΣΒΕΣΗΣ ΤΟΥ ΚΟΔΑΠ

ΕΝΟΤΗΤΑ Β: Πρόσθετοι Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το Στάδιο Κατασκευής και που πρέπει να συμπεριληφθούν στις Άδειες που θα εκδοθούν (Άδεια Οικοδομής)

1. Γενικοί Όροι

- 1.1. Να ληφθούν όλα τα απαιτούμενα και ενδεικνυόμενα μέτρα για την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων από τις εργασίες που θα υλοποιηθούν εντός της κοίτης και στα πρηνή του ποταμού Βασιλικού για την τοποθέτηση των αγωγών. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.2. Οι επεμβάσεις στο φυσικό δίκτυο απορροής ομβρίων να ελαχιστοποιηθούν και να ληφθούν αντιδιαβρωτικά μέτρα. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.3. Σε συνεργασία με το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, να ληφθούν τα απαιτούμενα μέτρα για τη μη διακοπή παραποτάμιων οικοτόπων και την αποκατάσταση, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, οποιαδήποτε αρνητικής επίπτωσης στην κοίτη και στις όχθες του ποταμού Βασιλικού, στην περιοχή που θα επηρεαστεί από τις εργασίες τοποθέτησης των αγωγών. Οποιαδήποτε απόλυτα απαραίτητη επέμβαση πρέπει να αποκαθίσταται άμεσα και στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.4. Οι κατασκευαστικές εργασίες εντός της κοίτης και στα πρηνή του ποταμού Βασιλικού να διακόπτονται κατά τη διάρκεια ροής νερού. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.5. Οι εργασίες εντός της κοίτης του ποταμού και στα πρηνή να είναι προγραμματισμένες με τρόπο που να περιορίζουν στο ελάχιστο δυνατό την κίνηση και εργασία των εργοταξιακών οχημάτων μέσα σε αυτές. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.6. Με το πέρας των ημερήσιων εργασιών, όλα τα μηχανήματα να απομακρύνονται από την κοίτη και τις όχθες του ποταμού. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.7. Με την ολοκλήρωση των εργασιών εντός της κοίτης και στις όχθες του ποταμού, να γίνει πλήρης αποκατάσταση, συμπεριλαμβανομένης της σταθεροποίησης των πρηνών στις όχθες του ποταμού. Η σταθεροποίηση των πρηνών να διαστασιοποιηθεί σύμφωνα με την αναμενόμενη απορροή και να προτιμηθούν φυσικά μέτρα για τη σταθεροποίησή τους. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.8. Το φυσικό σύστημα αποστράγγισης να αποκατασταθεί σε όλες τις περιοχές που θα διαταραχθούν από χωματουργικές εργασίες, εκσκαφές ή επιχωματώσεις. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.9. Η άμμος και τα αδρανή υλικά που θα χρησιμοποιηθούν ως υπόστρωμα στα ορύγματα των αγωγών ή για άλλο σκοπό, να προέρχονται από εγκεκριμένα λατομεία. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.10. Το χώμα που θα προκύπτει από τις εκσκαφές που θα γίνονται για τη διάνοιξη των ορυγμάτων κατά μήκος της διαδρομής των αγωγών, να αποτίθεται προσωρινά στη ζώνη εργασίας και να χρησιμοποιηθεί στις επιχωματώσεις των αγωγών. Η περίσσεια ποσοτήτων να χρησιμοποιηθεί

για την αποκατάσταση εγκαταλελειμμένων λατομείων ή για άλλους σκοπούς ύστερα από διαβούλευση με τις αρμόδιες αρχές. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**

- 1.11. Μετά την ολοκλήρωση της επίχωσης των αγωγών, να γίνει πλήρης αποκατάσταση και κατά το δυνατό και του αρχικού ανάγλυφου του εδάφους.
- 1.12. Να εγκατασταθεί σύστημα καθοδικής προστασίας το οποίο να εγκαθίσταται ταυτόχρονα με τον αγωγό και να παρέχει τη δυνατότητα εξ αποστάσεως παρακολούθησης από το Σύστημα Ελέγχου και Συλλογής Δεδομένων (SCADA) που θα εφαρμοστεί. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.13. Να εγκατασταθεί σύστημα ανίχνευσης διαρροής (LDS) που να λειτουργεί επί τη βάση παρακολούθησης της ροής, της πίεσης και της θερμοκρασίας. Το σύστημα LDS να έχει τη δυνατότητα να ανιχνεύει και να εντοπίζει διαρροές μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα και να προβλέπεται συνδυασμός από τουλάχιστον δύο ανεξάρτητες μεθόδους. Οι βασικές πληροφορίες να παρουσιάζονται συνοπτικά στο SCADA στην Κύριο Κέντρο Ελέγχου (SCC). **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.14. Να αναπτυχθεί Σύστημα Διαχείρισης της Ακεραιότητας του Αγωγού (PIMS) για τον έλεγχο και τη συνεχή παρακολούθηση/συντήρηση του δικτύου κατά τη διάρκεια της λειτουργίας, με ιδιαίτερη έμφαση στον έλεγχο της διάβρωσης.
- 1.15. Οι αγωγοί να διαθέτουν μόνιμη σήμανση επί των αγωγών και εναέρια σήμανση κατά τη φάση λειτουργίας. Επιπλέον, να τοποθετηθεί ταινία προειδοποίησης πάνω από τον αγωγό στην τάφρο. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.16. Να καθοριστεί μόνιμη Ζώνη Προστασίας του Αγωγού σε συνεργασία με το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, στην οποία να μην επιτρέπεται οποιαδήποτε δραστηριότητα καθ' όλη την διάρκεια της ζωής του έργου. Η ζώνη προστασίας θα πρέπει να διασφαλίζει, πέραν της προστασίας του δικτύου των αγωγών και την παροχή πρόσβασης για την επιθεώρηση και τη συντήρηση των αγωγών. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**

Γ. Πρόσθετοι Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το Στάδιο Λειτουργίας

- 1.1. Να ετοιμαστεί Σχέδιο Διαχείρισης Διαρροών το οποίο να προσδιορίζει συγκεκριμένα μέτρα και να περιλαμβάνει γραπτές διαδικασίες για την αντιμετώπιση τυχόν διαρροών πετρελαιοειδών από το δίκτυο αγωγών, που δύνανται να προκαλέσουν άμεσα ή έμμεσα επιπτώσεις στο περιβάλλον, στην ανθρώπινη υγεία, στην ασφάλεια της εγκατάστασης ή και της ευρύτερης περιοχής. Το Σχέδιο Διαχείρισης Διαρροών να προσδιορίζει τον εξοπλισμό που πρέπει να χρησιμοποιείται σε έκαστη περίπτωση διαρροής, καθώς επίσης και κατάλληλη εκπαίδευση του προσωπικού. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.2. Να δημιουργηθούν 3 (τρία) πηγάδια/ σταθμοί δειγματοληψίας κατόπιν των διασταυρώσεων της κοίτης του ποταμού από τους αγωγούς, σε σημεία στα οποία είναι εφικτή η πρόσβαση. Κατά την καλοκαιρινή και κατά τη χειμερινή περίοδο να διεξάγονται δειγματοληψίες από τους εν λόγω σταθμούς για την παρακολούθηση της ποιότητας των υπόγειων υδάτων. Επίσης, κατά την καλοκαιρινή και κατά τη χειμερινή περίοδο να διεξάγονται δειγματοληψίες ιζήματος σε 3 (τρία) σημεία εντός της κοίτης του ποταμού στις θέσεις και στο βάθος που οι αγωγοί καυσίμων διασταυρώνουν την κοίτη του. Πριν την έναρξη λειτουργίας του έργου να υποβληθεί στο Τμήμα Περιβάλλοντος και στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων χάρτης με τα 6 (έξι) σημεία όπου θα γίνουν τα πηγάδια/ σταθμοί δειγματοληψίας υπογείων νερών, καθώς επίσης και τα σημεία δειγματοληψίας ιζήματος. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΑΠΟΦΕΙΣ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΩΝ ΑΡΧΩΝ, ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΑΡΧΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Το Κοινοτικό Συμβούλιο Μαρί με επιστολή του προς την Περιβαλλοντική Αρχή ημερομηνίας 18.2.2019 (επισυνάπτεται) εξέφρασε τη διαφωνία του για την αδειοδότηση οποιουδήποτε νέου τερματικού σταθμού αποθήκευσης πετρελαιοειδών προτού ολοκληρωθούν οι υποδομές που καθορίστηκαν κατά το σχεδιασμό του Ενεργειακού Κέντρου. Επίσης, στην εν λόγω επιστολή, το Κοινοτικό Συμβούλιο Μαρί αναφέρει ότι δεν συμμετείχε σε οποιαδήποτε διαβούλευση σχετική με το έργο με βάση το ΚΔΠ.420/2008. Επιπλέον, κάνει αναφορά σε συγκεκριμένα σημεία της ΜΕΕΠ τα οποία θεωρεί ότι πρέπει να επικαιροποιηθούν ή και διευκρινισθούν. Το Τμήμα Περιβάλλοντος, αφού έλαβε υπόψη το περιεχόμενο της πιο πάνω επιστολής του Κοινοτικού Συμβουλίου Μαρί, ετοίμασε επιστολή προς τον ΚΟΔΑΠ για την υποβολή διευκρινίσεων, στην οποία συμπεριέλαβε μεταξύ άλλων και τα σχόλια της υπό αναφορά Τοπικής Αρχής (επισυνάπτεται).

Το Τμήμα Αρχαιοτήτων με επιστολή του ημερομηνίας 11.2.2019 και Αρ.Φακ.5.02.005.02 (επισυνάπτεται) αναφέρει ότι δεν φέρει ένσταση στην υλοποίηση του έργου υπό τους πιο κάτω όρους:

(α) Σε περίπτωση ανεύρεσης αρχαιοτήτων, θα πρέπει να ειδοποιηθεί το Αρχαιολογικό Μουσείο Επαρχίας Λάρνακας και να διακοπούν οι εργασίες στο συγκεκριμένο σημείο οι εργασίες.

(β) Η τύχη των αρχαιοτήτων που τυχόν ανευρεθούν είναι αρμοδιότητα της Διευθύντριας του Τμήματος Αρχαιοτήτων.

Ο Έπαρχος Λάρνακας με επιστολή του ημερομηνίας 18.2.2019 και Αρ.Φακ.25/71/Δ/29(4) (επισυνάπτεται) αναφέρει ότι δε φέρει ένσταση στην έκδοση θετικής Περιβαλλοντικής Γνωμάτευσης νοουμένου ότι θα τεθούν αναγκαίοι περιβαλλοντικοί όροι για τον περιορισμό δυσμενούς επηρεασμού της ατμόσφαιρας και των περιβαλλοντικών παραμέτρων, κλπ και να εφαρμοστούν μέτρα καθ' όλα τα στάδια υλοποίησης του έργου και ειδικότερα κατά το στάδιο των χωματουργικών εργασιών.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΑΡΧΗ
10.6.2019

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΟΔΕΥΣΗΣ ΑΓΩΓΩΝ ΠΥΡΟΣΒΕΣΗΣ ΚΑΙ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ ΣΕ ΚΤΗΜΑΤΙΚΟΥΣ ΧΑΡΤΕΣ

